

Tábor minden korosztálynak

Agyagdísz és vászonszatyor

Fotó: Nagy Tibor

A táborozni vágyóknak az idei nyár is számtalan lehetőséget kínált, kínál. Bicikli- és fotó-, indián- és túlélőtábor is szerepel az ajánlatok között, ugyanakkor az érdeklődési körön (és pénztárcaméretén) túl aszerint is lehet választani, hogy félnapos vagy „ottalvós” kalandban vennék-e részt szívesebben a gyermekek, fiatalok.

Nagy Székely Ildikó

A marosvásárhelyi Unitarcoop Alapítvány ingyenes alkotótáborra elsősorban a felnőtteknek szól, de persze az iskolás-, óvodáskorú jelentkezők számára is bőven tartogat élményt. Talán éppen a különböző korosztályok együttléte, közös munkája teszi hangulatában is különlegessé. Erről tegnap magunk is meggyőződhattünk.

Szövés, fonás, festés, agyagozás és még megannyi, egyszerre izgalmas és megnyugtató tevékenység zajlik a héten délelőttől estig a Bolyai tér 23. szám alatt. Ottjártunkkor kagylódíszek és hajpántok, karkötők, (Folytatás a 4. oldalon)

Támogatás cukorbeteg gyerekeknek

A Maros Megyei Tanácstól kapott támogatásnak köszönhetően a napokban huszonöt cukorbeteg gyerekek biztosított ingyenesen a vércukorszint túsúrárs nélküli nyomon követéséhez szükséges szenzorokat a Maros Megyei Cukorbeteg Gyermek és Fiatalok Egyesülete.

5.

A lábunk is igényli az ápolást

Azt, hogy a fájtó, fáradt, elnehezedett láb mennyire hálás egy kellemes esti lábfürdőért, mindannyian tudjuk. Kevésbé ismert azonban, hogy lábfejünk idegvégződése más, távoli testrészekkel is kapcsolatban állnak, és a lábfej ápolásával ezekre a testrészekre, szervekre is hatással lehetünk.

6.

Ugandában, a szegények orvosaként

Egyeseknek az az életcéljuk, hogy utazzanak, erre gyűjtenek, mások szebb házra, drága autóra, és bár kevesebben, akadnak olyanok is, akik a kevésbé szerencsések megsegítésének szentelik az életüket. Ilyen Bartha Csilla-Katalin, aki általános sebész rezidens orvosként dolgozik a marosvásárhelyi sürgősségi kórházban. Miután tavaly egy orvosi misszió révén eljutott Ugandába, azóta a szabadságát ott tölti, ruhaneműt, élelmet visz a mélyszegénységben élő gyerekeknek.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Aktuális

Erőforrások

Mózes Edith

Mindössze 7 hónap alatt elhasználtuk a Föld egy évre elegendő erőforrásait. A Global Footprint Network adatai szerint augusztus 1-jén, azaz tegnap léptük át a dátumot, amikor az emberiség fogyasztása túllépi azt a szintet, amit a Föld egy év alatt képes újratermelni. A Természetvédelmi Világalap (WWF) közleményben hívja fel a figyelmet a veszélyre, és közös cselekvésre buzdít, mivel „ez a fogyasztási szint nem tartható fenn: törekednünk kell arra, hogy csökkentjük az ökológiai lábnyomunkat”. Ez lehetne a nap híre. A probléma komoly, hiszen egyre több az élelmiszeripari és faipari termék, miközben egyre kevesebb az a biológiailag aktív terület, ami megköthetné a szén-dioxidot.

A természet- és környezetvédelem azonban mifelénk csupán kampányszlogen. A szomorú valóság egészen mást mutat. Azt tapasztaljuk, hogy a vezető politikusok jó részének érdeklődését csupán a magyar nyelvi jogok, illetve azok alkalmazásának megakadályozása kötötte, köti le. Ráadásul az államelnök lett a zászlóvivője a kisebbségi anyanyelvhasználat elleni támadásoknak. Ugyanis a két ellenzéki párt után ő is alkotmányossági óvatot emelt az új közigazgatási törvénykönyv ellen. Csaknem száz oldalon magyarozza, miért tart alkotmányellenesnek minden olyan rendelkezést, amely túlmutat az alaptörvényben rögzített anyanyelvhasználati jogon.

Ha véletlenül feltámadnának a '90-es évek azóta jobblétre szenderült szélsőséges nacionalista nagy-románias vagy vátrás vezetői, de még maga a kondukátor is elégedetten nyugtázhathatná, hogy magyarellenes ténykedéseik nem voltak hiábavalók. Sőt, leghívebb követőjük a származását tekintve kisebbségi állampolgár lett, aki még (Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS

2., csütörtök

A Nap kel
6 óra 3 perckor,
lenyugszik
20 óra 52 perckor.
Az év 214. napja,
hátravan 151 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhőátvonulások

Hőmérséklet:
max. 30°C
min. 17°C

Isten éltesse!

Ma LEHEL,
holnap HERMINA,
HARMAT napja.
HERMINA: a német Hermann – hadi férfi – női változata.

✿ ✿ ✿

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. augusztus 1.

1 EUR	4,6255
1 USD	3,9610
100 HUF	1,4386
1 g ARANY	155,6619

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Közeledik a pótérettségi

Augusztus 20-án a román nyelvből és irodalomból zajló vizsgával megkezdődik a pótérettségi. A nyári megmértetésről hiányzó, illetve sikertelenül vizsgázott fiatalok 21-én anyanyelvből, 22-én a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból, 23-án a választott tantárgyból bizonyíthatják tudásukat. A szóbeli vizsgák augusztus 24–31. között zajlanak. Az óvások előtti ideiglenes eredményeket szeptember elsején, a végső eredményeket szeptember 6-án hozzák nyilvánosságra. Mint ismeretes, a nyári megmértetésen, illetve a korábbi évek vizsgasorozatán részt vett diákoknak csak sikertelen vizsgáikat kell megismételniük.

Állati jó találkozás – az emuknál

Augusztus 3-án, pénteken délelőtt 10 órakor folytatódik a marosvásárhelyi állatkert Állati jó találkozások nevű vakációs gyermekprogramja. A foglalkozás szervezői ezúttal az emuk kifutójánál várják a gyermekeket.

Piknik a Somostetőn

A Romániai Nyugdíjasok Egyesületének Maros megyei fiókja a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatallal közösen augusztus 21-én pikniket szervez a Somostetőn az egyesületi tagok számára. A résztvevők az állatkertbe is ellátogatnak, ahol az állatkerti lakók életéről, szokásairól zajlik majd vetélkedő. Feliratkozni naponta 10–13 óra között lehet az egyesület Maros megyei fiókjának marosvásárhelyi, Bolyai utca 36. szám alatti székhelyén, az emeleten.

Kucsera Jenő tárlata

Ma délután 6 órakor a marosvásárhelyi vár Szűcsök bástyájában nyílik meg Kucsera Jenő Nyári tábor című egyéni fotótárlata. A kiállítást Bálint Zsigmond fotóstárs nyitja meg.

Házkutatás pénzmosásügyben

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség a különleges ügyek osztályával együttműködésben öt megyében 24 házkutatást tart adócsalással és pénzmosással gyanúsított cégek-nél és az érintett személyek lakásán. A hatóság Maros, Maramaros, Szatmár, Brassó és Kovászna megyében vizsgálódik. A gyanú szerint az év elejétől júliusig bizonyos személyek, illetve cégek képviselői Maramaros és Szatmár megyében a hivatalos engedélyzetetés nélkül alkoholt állítottak elő, és termékeiket Maros, Kovászna és Brassó megyébe szállították értékesítés végett. Az illegális áruért kapott összeget kereskedelmi társaságoknak nyújtott hitelek, ingatlan- és gépjárművásárlás révén juttatták vissza a forgalomba, 500 ezer lejjel rövidítve meg az állami költségvetést.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Vezetékjavítások útfelbontással

Kellemetlen kényszerűség

Bosszantó a gyakori útfelbontásos vezetékJavítás, amelyek nyomán hetekig, hónapokig vagy évekig gödrök tarkítják az útburkolatot. A Tudor negyedbeli Munka/Muncii utca lakói megelégteltek az utóbbi időben gyakorivá váló útfelbontásos vezetékJavításokat, és arról panaszkodtak, hogy az ismétlődő vízvezeték-szerelési munkálatok miatt gyakori a fennakadás a környéken, illetve számukra kellemetlen a vízszolgáltatás megvonása.

Szer Pálosy Piroska

Augusztus elsején, szerdán délelőtt újabb műszaki beavatkozás volt az utcában, a déli órákra azonban a kirendelt csapat elhárította a meghibásodást, és a rendszert feltöltötték vízzel. Az Aquaserv Rt. szövívője, Nicu Tomulețiu megkeresésünkre tájékoztatott, hogy szerdán a reggeli órákban csőrepedés miatt kellett rövid időre felfüg-

geszteni a vízszolgáltatást az említett lakókörzetben. A meghibásodás nyomán egy alagsort elárasztott a víz, ezért vált szükségessé az útfelbontás és a beavatkozás. Azt megelőzően azonban csatornahálózati munkálatok miatt voltak kisebb-nagyobb fennakadások az utcában. A környéken korszerűsítési munkálatokat is végeznek, mivel a nagyobb esőzések alkalmával a csatornahálózat nem bírta elvezetni a hirtelen lezúduló vízmennyiséget.

A vezetékeket a '80-as években, a lakótelep építésével egyidejűleg fektették le, az évek során előregedtek, ezért főleg télen gyakori a csőtörés. A vízszolgáltató vállalat önerőből nem vállalhatja a víz- és csatornahálózat felújítását, ezért európai uniós alapok lehívásával próbálja megoldani a beruházásokat, a felújításokat és hálózatbővítéseket egyaránt – mondta.

A tavaly aláírt finanszírozási szerződés révén folytatják a 2007–2013-as beruházási programot, melynek célja az ivóvíz- és szennyvízhálózat mino-

ségének a javítása. A Környezetvédelmi Ágazati Operatív Program (POS Mediu) finanszírozása keretében újítják fel és bővítik a marosvásárhelyi, segesvári, dicsőszentmártoni, nyárad-szeredai és székelykeresztúri víz- és szennyvízkezelési infrastruktúrát. A beruházások a víz- és csatornahálózatok bővítésére, korszerűsítésére, ivóvíz- és szennyvíztelepek építésére és korszerűsítésére, valamint a csatornaszolgáltatás minőségének javítására vonatkoznak.

Marosvásárhelyen nyolcvan utca infrastruktúrájának korszerűsítését tervezik az uniós program révén, egyeseket felújítanak, másutt pedig bővítik a víz- és szennyvízhálózatot. Az uniós alapokból finanszírozott munkálatok az európai környezetvédelmi előírások követelményeinek is eleget tesznek majd – tájékoztatott a szövívő. A lakosság érdekében csak remélni lehet, hogy az uniós program célkitűzéseit a regionális vízszolgáltatóknak sikerül maradéktalanul teljesíteni.

Fotó: Nagy Tibor

Café Noir... Korunk. 2018. augusztus

A kávéházak világát villantja fel a folyóirat augusztusi száma. Az eredetileg kávé fogyasztására szakosodott „vendéglátóipari egység”, amely később éttermi funkciókat is ellátott, az idők folyamán a társasági élet jelentős színterévé vált. Kosztolányi Dezső száz évvel ezelőtt egyszerűen csak kávévárosként emlegette Budapestet. Nem tévedett nagyot, hiszen aligha tehetett volna meg bárki néhány lépést anélkül, hogy ne ütközött volna egy kávéház teraszába, vagy éppen cégébe. Az első kávéfőzők a 18. században jelentek meg, virágzásuk pedig egészen a második világháború utánig tartott, mikor a kávéházak majd' mindegyike bezárt. A kávéházak kultúra azonban a 19. században, a 20. század első felében nemcsak Budapesten, de Európa más nagyvárosaiban is virágzott, mi több, Erdély-szerte is egymásra nyíltak meg az ismertebbnél ismertebb kávéházak. Az összeállítás egyfajta kultúr- és intézménytörténeti séta a „kávéházpiacon” a legrangosabb, legpatinásabb kávéházaktól a „késdobáló”, olcsó kávémérésekkig.

KORUNK

FÓRUM • KULTÚRA • TUDOMÁNY

CAFÉ NOIR
KÁVÉHÁZAK, KASZINÓK...

BALÁZS INKE JÓZSEF
CSAPOGY MEKLÓS
CSISKE ÁKOS
FAZAKAS LÁSZLÓ
FERENCZ ZSÓFOT
GIDÓ CSABA
KÉSZ ORSOLYA
MAKKÓ BÉLA
MURÁDIN ENŐ
NAGY ÉLEK
ÓZDI ÁGNIS
PÉTEREI ZOLTÁN
SÁLY NÓMI
SIBESZTVÉN MIHÁLY
SZAKÁCSI SZEDŐNIA
LUCIAN SZÉKELY KAJAN
SZEDZSÉNYÉS JÁNOS

8

III. FOLYAM
2018.
AUGUSZTUS

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Izsai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. **közönségszolgálat:** 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Több száz erdélyi fellépővel mutatják be a Csíksomlyói passiót

Több száz erdélyi szereplővel, valamint az eredeti szereplőgárdával augusztus 18-án a csíksomlyói hegynyeregben mutatja be a budapesti Nemzeti Színház és a Magyar Nemzeti Táncgyűttes a Csíksomlyói passió című előadást, amelyet a Duna Televízió élőben közvetít – hangzott el az M1 aktuális csatorna szerda reggeli műsorában.

Vidnyánszky Attila rendező, a Nemzeti Színház igazgatója a műsorban elmondta: a produkció előzménye a Jézus szenvedéstörténetéről a Nemzeti Színházban tavaly bemutatott előadás, ezt hozták el a csíksomlyói hegynyeregbe, ahol a budapesti Nemzeti Színház és a Magyar Nemzeti Táncgyűttes művészei mellett több száz erdélyi zenész és táncos szerepel majd.

„A helyi erővel kiegészített produkciót kicsit közösen hoztuk létre, kicsit mindenki magáénak érezhette” – mondta.

A produkcióban közreműködik Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes gyermekkórusa, valamint Molnár Levente operaénekes is – tette hozzá.

Vidnyánszky Attila beszélt arról is, hogy az előadás négyféle szövegből áll össze, egyrészt a 18. században Csíksomlyón bemutatott régi iskoladramákból, másrészt a Szentírásból átemelt szövegekből, emellett megjelennek benne Berecz András által megszólaltatott archaikus népelemek, mesék, legendák, az egész gerincét pedig Szócs Géza 90-es években írott

Passiója adja. „Szócs szövege nagyon a máról szól, hogy mit jelent ma megélni, újra gondolni a legszebb történetünket” – magyarázta az igazgató.

Beszélt arról is, hogy a Nemzeti Színházban játszott előadáshoz képest sok mindent meg kellett változtatni. Egy zárt térben nagyon bensőséges történetet láthatott a közönség, a nyeregben pedig „kifelé kell dolgozni”, „kinyúlni” a néző felé. Ezért szigeteket hoztak létre a nézőtérben, hogy állandóan ott legyenek a szereplők a tömegben.

A rendező beszélt arról is, hogy az előadás egy színházyelvű kísérlet is, a táncgyűttessel egy egyedi gesztusrendszert, színpadhasználatot szerettek volna kitalálni.

Zsuráfszky Zoltán koreográfus, a Magyar Nemzeti Táncgyűttes igazgatója a műsorban elmondta, hogy a székely anyagi lengi át a produkciót, amelyben a Nemzeti Táncgyűttes negyven táncosához mintegy 100 erdélyi táncos csatlakozik. Mint fogalmazott, az előadásba bevont helyi táncosok biztosítják a kötődést a hagyományhoz, a helyszínhez. Olyan előadást terveztek, amelyben egymásra találnak a műfajok – tette hozzá.

Megemlítette, hogy a cselekmény három hatalmas színpadon játszódik. Mint mondta, a Nemzeti Színházban bemutatott előadással már a nyeregbe is készültek, Székely László monumentális díszletei így eleve úgy készültek, hogy Csíksomlyón is használhatók legyenek.

Ha nem lesz megállapodás, jelentősen romolhatnak a brit gazdasági kilátások

Jelentősen romolhatnak a brit gazdaság növekedési kilátásai 2019-ben, ha nem születik megállapodás az Egyesült Királyság európai uniós tagsága megszűnésének feltételrendszeréről – figyelmeztetett legfrissebb előrejelzésében az egyik londoni gazdasági-társadalmi kutatóközpont.

A National Institute of Economic and Social Research (NIESR) szerdán ismertetett jelentésében a brit gazdaság mindössze 0,6 százalékos bővülését valószínűsítette 2019-re abban az esetben, ha márciusban megállapodás nélkül szűnik meg a szigetország EU-tagsága.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a tagság megszűnésének várható időpontjáig már csak nyolc hónap van hátra, a lehetséges Brexit-forgatókönyvek száma azonban nem csökken. Véleménye szerint mindeközben nő egy második népszavazás esélye, amelyen a szavazók a jövőbeni végső megállapodásról mondanának véleményt. Theresa May kormánya határozottan elutasítja ennek lehetőségét.

Az intézet az idei évre a 2012 óta legalacsonyabb, 1,4 százalékos gazdasági növekedést vár, egy általa kedvezőnek ítélt,

az Európai Unióval szorosabb kapcsolatokat indítványozó Brexit-megállapodás esetén pedig jövőre 1,7 százalékos lehet a bővülés.

Tavaly 1,7 százalékkal, 2016-ban pedig 1,8 százalékkal nőtt a brit GDP. Ez lemaradást jelez a többi fejlett országhoz képest, a világ hét legfejlettebb gazdaságát tömörítő G7 csoport tagjai közül egyedül Nagy-Britanniában csökkent a növekedés üteme – emlékeztetett az intézet. 2016-ban még a második legerősebb növekedést jegyezték fel a G7 csoportban Nagy-Britanniában, tavaly már csak az ötödik helyen állt a szigetország.

A brit európai uniós tagság megszűnésének feltételrendszeréről szóló tárgyalásokkal kapcsolatban az intézet megjegyezte, a Brexitet övező bizonytalanság miatt különösen nehéz magabiztos előrejelzést adni a brit gazdaságról. Véleménye szerint nem vehető biztosra, hogy megegyezés születik az Egyesült Királyság és az Európai Unió között a jövőbeni kapcsolatrendszeréről, de ha mégis, megjósolhatatlan, hogy a politikások, a vállalati szféra és a lakosság miként fogadja a megállapodásban foglaltakat.

Brüsszel szerint kibertámadások, álhírek és félrevezető információk fenyegetik az EP-választást

Kibertámadások, az interneten terjesztett álhírek és félrevezető információk fenyegetik a 2019-es európai parlamenti (EP-) választás kampányának tisztaságát – figyelmeztetett az Európai Bizottság biztonsági unióért felelős tagja egy szerdai nyilatkozatában.

Julian King a Berliner Morgenpost című német lapnak elmondta, hogy a brüsszeli bizottság a 2019 májusában tartandó választásra készülve a tagállamokkal együtt fokozza védelmi erőfeszítéseit.

„Valamennyi tagállamnak komolyan kell vennie a demokratikus folyamatok és intézmények kibertámadások általi fenyegetettségét, és nemzeti tervet kell készítenie a veszély megelőzésére” – mondta a brit uniós biztos.

„Meg kell akadályoznunk, hogy állami és nem állami szereplők aláássák demokratikus rendszereinket, és fegy-

verként használják őket ellenünk” – tette hozzá.

Rámutatott, hogy az online média egyre fontosabb a választási kampányokban, a bizottság számításai szerint a kampányokra fordított összegeknek már az egyharmadát költik el a közösségi portálokon. Az álhírek, a dezinformáció és a külső beavatkozás veszélyének jelentőségét pedig a legutóbbi amerikai elnökválasztás és az Európai Unió és Ukrajna közötti – Hollandiában népszavazáson elutasított – társulási szerződés ügye is jelzi.

Az EP-választás különösen érzékeny ügy, mivel 27 nemzeti, tagállami szintű választást jelent, vagyis egyszerre 27 ország médiarendszerében fordulhatnak elő a választói magatartás befolyásolására irányuló rejtett, „alattomos és káros” törekvések – fogalmazott az uniós biztos.

Ezért nagyon fontos, hogy a közösségi portálok üzemeltetői következetesebben

lépjenek fel a manipulációval és a dezinformációval szemben. Átláthatóságra, hitelességre és világos felelősségi viszonyokra van szükség az online térben. A többi között el kell érni, hogy a felhasználó tudja, ki hozta létre, ki finanszírozta és kinek az érdekét szolgálja mindaz, ami a képernyőn megjelenik előtte.

A bizottság elvárja az üzemeltetőktől, hogy „gondoskodjanak arról, hogy a közösségi médiát ne használhassa senki fegyverként a demokrácia ellen” – mondta Julian King.

Brüsszel eredeti tervei alapján július végéig kellett volna kidolgozni egy magatartási kódexet, amely rögzíti a portálüzemeltetők feladatait. Azonban az általuk betervezett első változatot a bizottság nem találta megfelelőnek. A javaslat jelentős előrelépést jelent, de tovább kell még dolgozni rajta – mondta Julian King, hozzátéve, hogy az új tervek szerint szeptemberig készítik el a magatartási kódexet.

Megközelítette a 25 százalékot a migrációs háttérű lakosság aránya Németországban

Tovább nőtt, és megközelítette a 25 százalékot az úgynevezett migrációs háttérű lakosság aránya Németországban tavaly a szövetségi statisztikai hivatal (Destatis) szerdai adatai szerint.

A Destatis meghatározása szerint az a németországi lakos tartozik a migrációs háttérű emberek közé, aki nem német állampolgárnak született, vagy akinek legalább egyik szülője nem szerzett német állampolgárságot születésével.

A hivatal adatai szerint 2017-ben a 81,740 milliós lakosságból 19,258 millióan tartoztak ebbe a csoportba, ami 4,4 százalékos, 815 ezer fős növekedés az egy évvel korábbihoz képest. A migrációs háttérű lakosság aránya 23,6 százalékra emelkedett a 2016-ban regisztrált 22,5 százalékról. A nem migrációs háttérű lakosság aránya 77,5 százalékról 76,4 szá-

zalékra csökkent. Ez 62,482 millió embert jelent, ami 0,8 százalékos, 507 ezer fős csökkenés éves összevetésben.

A 19,3 millió migrációs háttérű németországi lakos többsége, 13,2 millió fő nem Németországban született, vagyis bevándorló. Számuk mintegy 560 ezerrel nőtt egy év alatt.

A migrációs háttérű lakosság három legfontosabb származási országa Törökország, Lengyelország és Oroszország. A török származásúak 2,8 millió fővel a teljes csoport 14 százalékát teszik ki, a lengyelek 2,1 millióan vannak, ami 11 százalékot jelent, az oroszok pedig 1,4 millióan, ami a migrációs háttérű lakosság 6 százalékát képezi. Jelentősebb, egymillió fő körüli csoportot alkotnak még a kazahsztáni és a romániai származásúak is. A migrációs háttérű lakosság többsége, 51 százalékát német állampolgár – áll a Destatis jelentésében.

Ország – világ

Online is lehet igényelni az elektronikus pénztárgépek azonosítóját

Az interneten keresztül is benyújthatják a cégek az elektronikus pénztárgépek egyedi azonosítószámának igényléséhez szükséges dokumentumokat – derül ki az Országos Adóhatóság (ANAF) szerdai közleményéből. Az úgynevezett privát virtuális tér lehetővé teszi, hogy a felhasználók online nyújtsák be a C801 jelzésű űrlapot, vagyis az országban használatba kerülő elektronikus pénztárgépek egyedi azonosítójának igénylését. A C801-es űrlap az ANAF weboldalán a „Servicii Online – Declarații Electronice” (online szolgáltatások – elektronikus nyilatkozatok) menüpont alatt található meg. A kérvény kitöltéséről és beküldéséről további információk tudhatók meg az ANAF weboldalán közzétett kalauzban, a Servicii Online menüből elérhető „Aparate de marcat electronice fiscale (case de marcat)”, vagyis elektronikus pénztárgépek alponnál. (Mediafax)

Szeptemberben közel egymilliárd dollárt fizetünk a második Patriot rendszerért

Mihai Fifor védelmi miniszter kedden azt mondta, Romániának megvan a pénze, megközelítőleg egymilliárd amerikai dollárja a második Patriot rakéta-védelmi rendszer kifizetésére. Most az ajánlat elfogadásáról szóló levelet várja az Amerikai Egyesült Államokból. „Már második éve vannak meg a Patriot rakéták. Tavaly vettük meg az első rakéta-rendszert, most készen állunk kifizetni a második árát. Valószínűleg szeptember elején, amint megérkezik az ajánlat elfogadásáról szóló levél az USA-ból, kifizetjük a második rendszert. Februárban fizettük ki az első HIMARS rakéta-rendszert. Ne feledjük, hogy Románia idén veszi át az első 36 darab 8x8-as Piranha 5 típusú páncélozott csapatszállító járművet, amiből, büszkén mondhatom, hogy hatot a bukaresti mechanikai üzemben állítanak majd elő. Visszaforgatjuk a pénzt a hazai védelmi iparba” – mondta az Antena 3 műsorában Mihai Fifor. A Patriot rendszerek a román hadsereg szárazföldi és légierejének használatába kerülnek 2019 második felében. Az első rendszert 2020 közepén kapcsolják be. (Mediafax)

Árvízkarok

Több száz kert, udvart, lakást és melléképületet öntött el a víz, 50 fát döntött ki a szél az elmúlt két nap lehullt heves esőzések során. Egy Hunyad megyei nő meghalt, Neamt megyében többeket ideiglenesen evakuáltak – tájékoztat az Országos Katasztrófavédelmi Főfelügyelőség (IGSU). Az IGSU szerint kedden, illetve keddről szerdára virradó éjjel országos szinten 92 első- és másodfokú (sárga és narancssárga) azonnali jelzést és figyelmeztetést adtak ki veszélyes időjárási jelenségekre, villámlással, viharos széllel kísért zivatarokra és jégesőre. 25 megye 66 településén okozott kárt a vihar, köztük Arad, Bihar, Brassó, Kovászna, Hunyad, Hargita és Széchenyi megyében. A tűzoltók 332 udvartól és kertből, 33 lakásból, 38 pincéből és 9 melléképületből szivattyúzták ki a befolyt esővizet. A szél 50 fát döntött ki és két háztetőt rongált meg. Hunyad megyében három települést öntött el az özönvízszerűen lezúdult esővíz Alvaca községben. Egy 71 esztendőss mozgássérült nő életét veszítette, miután saját kertjében elsodorta az ár Baszarabásza településen. A Hunyad megyei tűzoltók az elmúlt éjszaka több mint 100 esetben siettek a lakosság segítségére. (Mediafax)

Erőforrások

(Folytatás az 1. oldalról)

rajtuk is túltesz a román nyelv védelmében. Ugyanazt a nótát fújja, amit a nacionalisták kórusa. Hogy például az alkotmány nem az anyanyelvhasználat biztosításának „lehetőségéről” rendelkezik a „jelentős” kisebbségi számarány alatt, hanem arról, hogy a küszöbérték fölött kötelező a biztosítása. Ami szerinte „kiváltság” a kisebbségekre nézve. De azt a (jelenleg is hatályos) rendelkezést is kifogásolja, amely lehetővé teszi, hogy szinkrontolmácsolás biztosítása esetén a kisebbségi képviselők anyanyelvükön szólaljanak fel a helyi tanácsüléseken. És óvást emelt az ellen is, hogy a kisebbségek által lakott települések hivatalainak ügyfélszolgálatán az alkalmazottaknak ismerniük kell a kisebbség nyelvét. Azzal meg már a szolgálatos nacionalistákon is túltesz, hogy a szerzett jogok garantálásával sem ért egyet.

Ezért mondtuk, hogy békésen „öröknyugodhatnak” a volt extremisták, mert a jelenlegi államvezetést nem-hogy árvek, a szegénység, az irástudatlanság, az autópályák, a külföldi beruházások elmaradása, de a világ erőforrásainak aggasztó kimerülése sem érdekli. Számukra az a fontos, hogy a magyarok ne használhassák az anyanyelvüket, ne legyenek kétnyelvű táblák és ne lo-bogjanak székely zászlók Erdélyben. Úgy látszik, a magyarellenességnek még a Föld erőforrásainál is nagyobbak a tartalékai.

Agyagdész és vászonszatyor

(Folytatás az 1. oldalról)

gyöngyök, agyagszobrocskák készültek a két teremben, a fal mellett fára festett minták, az ablakban ceruzatartóvá, vázává szépült befőttesüvegek – az elmúlt napok alkotásai – sorakoztak. A belső helyiségben úgynevezett kötényfa „virult”. Az udvaron egy fél évszázados szék készült megfiatalodni.

– Az alapítványunknál rendszeresen vannak kézműves-foglalkozások, és régóta szerettünk volna egy ilyen jellegű tábort is össze-

hozni. A tavalyi első táborunk szervezése kicsit nehezebb volt, mert nem tudtuk, mekkora érdeklődésre számíthatunk. Idén már minden könnyebben ment – mesélte *Bajkó Enikő*, aki Kelemen Verával közösen vállalta a főszervezői szerepet. Mint mondta, azért gondoltak elsősorban a felnőttekre, mivel a gyermekeknek máshol, máskor – iskolában, óvodában – is van lehetőségük kézimunkázni, kézműveskedni. De természetesen a hímezni, agyagozni kívánó kislányoknak és lurkóknak

is örültek, utóbbiakról kiderült, hogy igencsak fogékonyak a kézimunkázásra. Az írásos, kereszt-szemes hímzéseket Antal Ildikótól és az alapítvány hímzőcsoportjának tagjaitól tanulhatták meg a gyermekek. Az idősebbek számára ez a tevékenység egyféle nosztalgiaozást is jelentett, voltak, akik régi munkáikat is elhozták a táborba.

Az állandó tevékenységek közül Bajkó Enikő egyebek mellett az újrarahasznosítást említette. Pillepalackból hajót, tankot,

konzervdobozból, befőttesüvegből asztali díszet teremtett a gyermeki és felnőttfantáziára. A kisebb táborozók népi motívumokat színezhettek, festhettek. A négyéves Panna vízfestéssel a karjára is pingált egy házikót, alkotását büszkén mutatta.

Az agyagozó csapatot Tamás Mihály irányította, a bútorfestést Veress Zsoltól lehetett ellesni. A 11 éves Felmeri Máté Álmos egy ötvenéves konyhaszékét bízott Zsoltra, és miközben figyelte a bútor darab felületét festés előtt lecsiszoló szakember mozdulatait, elmesélte, hogy tavaly is részt vett az Unitarcoop alkotótáborában, akkor konzervdobozokból készített virág- és ceruzatartót.

Akinek kedve támadt, a szövést is kipróbálhatta, Csiki Emőkéttől nemezelni, Adorjáni Alpártól origamizni tanulhatott, Benedek Ervintől pedig a papírtárgyak készítésének művészetét leshette el. Mánya Kinga a hajócsipke rejtelmébe vezetett be az elkövetkezőkben az érdeklődőket, pénteken újjábékészítés és bábszínházi előadás is lesz. Ma egy önállósra törekvő, egyebek mellett gyógynövényekkel foglalkozó mezőbergenyei család mesél értékörzésre épülő mindennapjairól. A tábor programjában továbbá laskaékszer-készítés, diótörés és -darálás is szerepel, aki pedig szeretné, saját textilbábát is varrhat magának. Mivel az alapítvány fő tevékenysége a rászorulókat támogatása, a segélycsomagok számára a szervezők vászonszatyrokat varrtak, amelyekre a táborozók festhették fel az Unitarcoop jelképét és más, apró szimbólumokat – tudtuk

meg Enikőtől. A tábor szervezők a múlt évben is megszervezték a házi készítésű lekvárok versenyét, az izmustra az idén sem maradt ki. Az öt nap alatt készült tárgyakból a táborzáró napon, szombaton nyílik kiállítás.

Lovastábor Harasztkeréken

A különleges üdültetési lehetőségek közé tartozik a Varázspatkó lovarda egyhetes tábora, amelyről *André Mónika* lovasoktató, tábor-szervező számolt be lapunknak. A 4–16 éves korosztálynak szóló táborra ötször kerül sor idén, három turnus már megvolt, jelenleg a negyedik zajlik, az utolsó tábor pedig augusztus 27-én kezdődik. Ez utóbbira még lehet jelentkezni.

– A jelentkezők eldönthetik, hogy ott is szeretnének aludni a hétfőtől péntekig zajló táborban, vagy délelőttől estig vesznek részt a programokon. A többség az ottalvós változatot választja – tudtuk meg Mónikától, akit a tábori forgatókönyvről is megkérdeztünk.

– A lovakkal töltött idő sok tényezőtől függ, nincs szigorúan leszögeztet program. A nap mindenestre tornával indul, reggel 9 órakor van a reggeli, majd a lovak előkészítése következik. A táborozók délelőtt, délután és este is lovagolhatnak, az esti programban különféle csapatjátékok és táborújs is szerepel.

A Varázspatkó lovarda táborát a korábbi években Székelybósbán szervezték. André Mónika területi tulajdonjogi gondok miatt idén költöztette át a tábort Harasztkerékre. A tábor 600 lejbe kerül, a részletekről a Varázspatkó lovarda Facebook-oldalán lehet tájékozódni.

Nyolcpontos felelet

Olvasom a minap egy közösségi oldalon, hogy a neves kvizjátékvezető, akiért egykor rajongtam, de újabban felcsapott pártügynöknek, minden tekintélyt lerombolva önkézzel, szóval olvasom, hogy szerinte nem kell tartanunk a migránsoktól, hiszen a török is százötven évig ült a magyarság nyakán, és mégsem törökösödtek el elődeink, mi több, ők asszimiláltak a törököket, akik pompásan beilleszkedtek hazánk társadalmába. Ihaj-csuhaj.

Kár, hogy egy olyan okos és művelt férfi ily olcsó és ostoba összehasonlításokra ragadtatja magát. Történeusként azonnal cáfolnám az összevetés helyességét. Két különböző korról, két teljesen más helyzetről van szó. Csupán a „muszlimveszély” lehet haloványan azonos.

1. Magyarországot 1526-ot követően fokozatosan hódította meg a szultán. Hatalmas országrészek maradtak megszállatlan. Nyugat-Magyarország részben (Dunántúl), a Felvidék és persze Erdély. Biharország mindössze három évtizedig nyögte a török bús igáját (1660-1688). Ott tehát – német uralom alatt álló, törökkel cázallusi viszonyban élő – tömegek (egy autonóm fejedelemség) maradtak szabadon. Ahol tovább élt a magyar kultúra, nyelv, szokások, hiedelmek, közigazgatás.

2. A lakosság gyűlölettel tekintett a rabló, harácsoló, a másén kaposdó, hódító, idegen nyelvű és vallású törökre, nem csupán a hódoltságban, hanem az azon kívül eső területeken is. Nem volt tömeges mohamedanizáció. Ez nem volt Albánia vagy Bosnyákország. Itt elegendő lelki, kulturális, identitást erősítő tényező maradt: a mélyen gyökerező keresztény hit, a katolicizmus és hódoltság alatt továbbterjedő reformáció. A török – bármilyen furcsa – nem szólt bele az alattvalók vallási kérdéseibe. Az osztrák annál inkább. (Ennek ellenére sem németesdtünk el, mint pl. a poroszok.)

3. A törökök mint hódítók jöttek. Hozták a hadsereget, a meghódított tartományokban saját közigazgatást vezettek be, saját tisztviselőkkel, adót szedtek be, a nyilvántartásokat (defterek) saját nyelvükön vezették. A Korán tiltotta, hogy a gyaurok nyelvét megtanulják. Ezért alkalmaztak tolmács tisztviselőket. (Lásd a görögöket, akiket mi a Fanar negyedből származó fanariótákként ismerünk.)

4. Nagy volt a távolság társadalmilag köztük és a helyi lakosság között. Főuraink nem ácsingóztak török méltóságokra. És ha lehetett, a szabad em-

berek a török hódoltságból be- és elköltöztek a „keresztény világba”. Erdély, a vallásszabadság és tolerancia vidéke, különösen nagy vonzást gyakorolt a török földről menekülőkre. (Ezeknek egy részét neveztek a helyi, nem hódoltsági lakosok törököknek, amely ragadványnévként, majd családnévként raktuk maradt. Vö. a mi „románágunkat” a mai anyaországiak szóhasználatában és szemléletében.)

5. Nem dolgozókat hoztak. Birtokot kaptak. A másét. A törökök nem népesítették be iszlámhívókkal Magyarországot településeit. Nem éltek itt török tömegek, amelyek életmodellt kínáltak volna a honiaknak. Kedvet kaptak ugyan asszonyainkra, de nem keveredtek. Nem volt kötelező a török nyelv az iskolákban, a közéletben. Nem nevezték át az utcákat. Nem törökösítették a keresztény alattvalók nevét. Nem volt ideológiai propaganda mai értelemben. Közömbösek voltak a keresztényekkel szemben végső soron. Nem vetették le a szentképeket a házak faláról. Eltartatták magukat.

6. A befogadás szövevényes, keserves dolog. A kollektív tudat, a másokról alkotott kép, a hagyomány és előítélet-dzsungelek eleve távol tartották a helyieket a beáramlóktól. A befogadás egyedenként általában két-három generációnyi időt emészt fel. A középkorban vagy a kora újkorban különösen így volt. Nem voltak szívesen látottak a magyarok számára az idegenek, legyenek azok örmények, görögök, zsidók, törökök, tótok, németek vagy horvátok. (A felsorolásban több a keresztény etnikum.) És fordítva, ha volt fordított eset. Hosszú időnek kell eltelnie, hogy itt is, ott is feladják álláspontjukat mentálisan az egyes idegenekkel szemben. Tömegével még több.

7. Az országutak és a kommunikáció, az internikai párbeszéd a népiség szintjén a sirlalmástól a nagyon gyengéig terjedt a mondott korban. Ezért sem volt hatékony a törökhé válás.

8. És végül, ki akart volna iszlámhívó lenni, ha nem ihat bort, ha nem ehett dísznóhust, ha naponta többször kelet felé kell hajlongania, levetni a cipőjét/csizmáját/bocskorát, érthetetlen nyelven imádkozni furcsa betűkkel teleirt könyvből egy nagyon alacsony iskolázottságú országban...? Nem is szólva a naponkénti fürdőbe járásról. Hímsoviniszta szempontból a többnejűség még elfogadható lett volna, de miből tartson el a szegény magyar annyi feleséget?!!

Csütörtöki kimenő

– Sebestyén Mihály rovata –

Az államfő 17 éve érvényes kisebbségi jogokat törölné el

Érthetetlennek és aggasztónak tartja a Romániai Magyar Demokrata Szövetség szenátusi frakcióvezetője, Cseke Attila, hogy Klaus Iohannis államfő 17 éve hatályos, nemzetközi szerződésben is szereplő kisebbségi jogokat törölne el.

A szövetség szerdai hírlevele által idézett Cseke Attila arra reagált, hogy az elnök előző nap az alkotmánybírószáron megtámadta a kihirdetésre váró új közigazgatási törvénykönyvet, óvásában pedig számos kifogást fogalmazott meg a kisebbségi anyanyelvhasználatot pontosító vagy bővítő előírások ellen.

Komoly aggodalomra ad okot, hogy miközben Románia mintá államnak tartja magát a kisebbségvédelem terén, az államelnök az alkotmánybírószáron emel kifogást a kisebbségek anyanyelvhasználati jogai ellen – mutatott rá Cseke Attila. Szerinte a román politikai elit jelentős része ahelyett, hogy autópályákat építene és befektetéseket vonzana az országba, a kisebbségek szimbólumai ellen harcol, és csorbítani akarja jogait. Rámutatott: az államfő olyan kisebbségi jogokat előíró cikkeket is kifogásol, amelyek már 17 éve érvényben vannak Romániában.

„Tizenhét éve senki nem emelt kifogást azon törvényes előírás ellen, amely szerint ha egy településen a kisebbség számaránya meghaladja a húsz százalékot, az önkormányzati tanácsosok anyanyelvükön is felszólalhatnak. Azt sem kifogásolta eddig senki, hogy azokon a településeken, ahol a számarány meghaladja a húsz százalékot, olyan személyeket kell alkalmazni az ügyfélszolgálati pozíciókba, akik ismerik a kisebbség nyelvét. Ezeket a rendelkezéseket szó szerint, ugyanúgy szabályozza a

közigazgatási kódex, mint az érvényben lévő 215/2001-es törvény – az államelnök, egy kisebbségi közösség tagjaként, mégis kifogásolja és megtámadja az alkotmánybírószáron” – magyarázta az RMDSZ frakcióvezetője.

A közigazgatási törvénykönyvet kidolgozó speciális bizottságban is részt vevő Cseke Attila elmondta: az elmúlt parlamenti ülészakban az RMDSZ a kisebbségi jogok biztosításán dolgozott, a megszavazott kódex értelmében ott sem csorbulnának ezek a jogok, ahol időközben csökkent a magyarok számaránya, lehetővé tenné a kétnyelvű utcanév-táblák kihelyezését is.

„Mindezek számos, Románia által ratifikált EU-s egyezményben és nemzetközi szerződésben, sőt az Európa Tanács ajánlásaiban is szerepelnek. Az államelnök szerint tehát Romániában nincs szükség a kisebbségek anyanyelvhasználatának támogatására, sőt a törvényben 17 éve szereplő jogokat is csökkenteni kellene. Az RMDSZ számára ez elfogadhatatlan és értelmezhetetlen hozzáállás” – szögezte le az RMDSZ frakcióvezetője.

Az elnöki hivatal honlapján közzétett óvásában az államfő alkotmányossági kifogást emelt minden olyan rendelkezés ellen, amely túlmutat az alaptörvényben rögzített anyanyelvhasználati jogon, vagy megengedő módon értelmezi azt. Amennyiben a taláros testület helyt ad az elnöki óvásnak, a magyarság szerzett jogait is elveszítheti: le kellene venni a kétnyelvű feliratokat azokon a településeken, ahol (román betelepítés, a kisebbségek elvándorlása vagy asszimilációja miatt) húsz százalék alá csökkent a kisebbségi lakosságarány, és a többségében magyarok lakta Székelyföldön is románul kellene beszélniük az önkormányzati képviselőknek a tanácsüléseken.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egy percre se hagyjuk magára autóban a gyereket!

Sajnos minden nyáron megtörténik, hogy egy-egy babát vagy kisgyereket az autóban hagyják a szülők. Néha csak figyelmetlenségéből, néha praktikus okokból, hogy ne ébredjen fel, ugyanis csak 1-2 percre ugranak be valahova. Mi történik az autóban hagyott babával?

– Már 25 fokos külső hőmérsékletnél is elviselhetetlenül fel tud melegedni az autó.

– A babák bőre vékonyabb a felnőttekéénél, ezért gyorsabban melegszik fel.

– A kicsik agya még nem elég fejlett ahhoz, hogy megfelelően

irányítsa a hőháztartást, ezért sokkal gyorsabban felhevül a baba teste, de még nem tudja az izzadásal kellőképpen hűteni magát.

– Minél kisebb a baba, annál nagyobb a bőrfelülete a szerveihez képest, ez elősegíti, hogy gyorsabban túlhevüljön.

– A közelben nyitva hagyott ablak sem elég, érdemes arra gondolni, hogy amikor sütőben sütünk valamit, akkor is megsül az étel, ha az ajtót nyitva hagyjuk.

Hő hatására a fehérjék szerkezete megváltozik, a sejtek roncsolódnak, az agyműködés megváltozik, hallucináció, kóma alakulhat ki. Eszméletvesztés,

hányinger, hányás jelentkezhet, ha pedig nem kap időben segítséget a baba, a hóguta akár halálos kimenetelű is lehet.

Figyeljünk oda!

– Mindig legyen a kezünkben a kocsikulcs, amikor kiszállunk az autóból, előfordulhat, hogy véletlenül bezáródik a kocsiba a kulcs a babával együtt!

– 1-2 percre se hagyjuk magára a babát az autóban! Hiszen lehet, hogy csak pár percre ugrunk be mondjuk fizetni a benzinkútnál, de valami feltart, és hosszabban leszünk bent. Ami nekünk csak +5 perc, az neki az életébe kerülhet.

– Használjunk vezeték közben babatükröt az autóban, amivel hátrafordulás nélkül is ellenőrizni tudjuk a baba állapotát, hiszen lehet, hogy a vezetőülésben kellemes a hőmérséklet, hátul viszont a babánál sokkal melegebb van.

– Ha hosszabban autózunk, legyen nálunk víz, és rendszeresen álljunk meg menet közben, töröl-gessük át a babát, ezzel is hűsítve a testét!

– Ha légkondicionálót használunk, ne hűtsük túl hidegre az autót, de legalábbis kiszállás előtt fokozatosan emeljük a hőmérsékletet, mert az autóból történő kiszálláskor hősokkot kaphatunk, ami a gyerekeket még inkább veszélyezteti. (Kismamablog.hu)

A fényvédők használata csökkenti a melanoma kockázatát

A fényvédő krémek rendszeres használata gyermek- és felnőttkorban 40 százalékkal csökkentette a bőrrák egy gyakori, agresszív formájának, a melanomának a kialakulását a 18-40 éves kor közötti ausztrálok körében, azon kortársaikhoz képest, akik csak elvétve védekeztek a napsugárzás káros hatásai ellen – derült ki a Sydney-i Egyetem tanulmányából.

A melanoma a leggyakrabban diagnosztizált ráktípus a 25-49 éves kor közötti ausztrál férfiak körében, és a mellrák után a második leggyakoribb ráktípus a 25-49 éves nők esetében. Minden három ausztrálból nagyjából kettőnél diagnosztizálnak melanomát, vagy a bőrrák egy másik formáját a 70 éves kor betöltéséig – olvasható a ScienceDaily tudományos-ismeretterjesztő portálon.

A JAMA Dermatology című folyóiratban publikált tanulmány elsőként vizsgálta a fényvédők használata és a melanoma kockázata közötti összefüggést a 40 év alatti korosztály körében. A kutatók csaknem 1700 olyan fiatal felnőtt adatait elemezték, akik részt vettek az Australian Melanoma Family Study elnevezésű tanulmányban.

„Tanulmányunk azt mutatja, hogy a fényvédő krémek használata gyermek- és felnőttkorban védelmet nyújtott a melanomával szemben a 18-40 év közöttiek számára, 35-40 százalékkal csökkentve a kockázatot azoknál, akik rendszeres naptejhasználatot, szemben azokkal, akik csak elvétve védekeznek ilyen módon a napsugarak ellen” – mondta Anne Cust, az egyetem köz-

egészségügyi karának munkatársa, a tanulmány vezető szerzője.

„A napsugárzásnak való kitettség és a leégés, valamint a melanoma kockázata közötti összefüggés, különösen gyermekkorban, már bizonyított, és a mostani tanulmány kimutatta, hogy a fényvédők rendszeres használata védelmet nyújt a napsugárzás káros hatásaiával szemben” – fogalmazott a szakember.

A tanulmány szerint általában a fiatalabb, brit vagy észak-európai felmenőkkel rendelkező, magasabb iskolai végzettségű, világosabb bőrű és a bőr felhályagosodásával kísért leégést már megtapasztalt nőkre jellemző leginkább, hogy rendszeresen használnak fényvédőt.

Ezzel szemben az idősebb, alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező és sötétebb, vagy a leégésnek jobban ellenálló bőrrű férfiakra jellemző leginkább a naptejhasználatának elhagyása.

„Gyermek és felnőttkorban is rendszeresen használni kell fényvédőt a mérsékelt vagy azt meghaladó UV-sugárzási szint esetén, hogy csökkentsük a melanoma és a bőrrák egyéb formáinak kockázatát” – húzta alá Cust, megjegyezve, hogy a napsugárzásra érzékeny bőrrűek, vagy sok anyajeggyel rendelkező emberek esetében még erősebb jótékony hatással bírhatnak a fényvédők. (MTI)

Támogatás cukorbeteg gyerekeknek

Ingyenes szenzorok a megyei önkormányzat jóvoltából

A Maros Megyei Tanácstól kapott támogatásnak köszönhetően a napokban huszonöt cukorbeteg gyereknek biztosított ingyenesen a vércukorszint túsúrást nélküli nyomon követéséhez szükséges szenzorokat a Maros Megyei Cukorbeteg Gyermek és Fiatalok Egyesülete (ASCOTID).

Menyhárt Borbála

Rodica Molnar, az egyesület elnöke lapunknak elmondta, 13 ezer lejes támogatást kapott a megyei önkormányzattól az egyesület által működtetett nappali központ, és az összegnek egy részét szenzorok vásárlására fordították. Ennek köszönhetően 25 gyerek részesült a vércukorszint túsúrást nélküli nyomon követéséhez szükséges ingyenes szenzorokban, az egyesület pedig további ötnek juttatott, így összesen harminc gyereket érint a támogatás.

A cukorbeteg gyerekeket és fiatalokat felkaroló szervezetek, köztük a Maros megyei egyesület is, régóta hangoztatják, hogy a szenzoros vércukorszintmérő készülékek beszerzését az országos diabéteszprogram keretében a minisztérium kellene finanszírozza, ugyanis elég jelentős befektetés, és sok család nem engedheti meg magának. A készülék ára ezer euró körül mozog, ezenfelül pedig két-három hetente

meg kell vásárolni hozzá a fogyóanyagot számító szenzort, amiből egy darab 60 euróba kerül. Ezért az egyesület, lehetőségeihez mérten, igyekszik segíteni a családokon, idén februárban támogatóknak köszönhetően tíz cukorbeteg gyereknek adományoztak szenzoros vércukorszintmérő készüléket, most pedig a megyei önkormányzattól kapott támogatás révén szenzorokkal segítik őket.

Rodica Molnar rámutatott, a szenzoros vércukorszintmérő jelen-

tősen megkönnyíti azon családok életét, ahol cukorbeteg gyerek van, hiszen amint az eszköz rendellenesen magas vagy alacsony értéket mér, azonnal éles hangjelzéssel figyelmezteti a beteget és hozzátartozóját, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a szülő a telefonján kövesse a gyerek vércukorszintjét akkor is, amikor az éppen nem tartózkodik otthon, tehát könnyebben elkerülhetőek a vércukorszint-ingadozásokból adódó vészhelyzetek. Sajnos újabb és újabb szülők keresik fel az egye-

sületet, akiknek a gyerekeről nemrég derült ki, hogy cukorbeteg, sok esetben két-három éves apróságokról van szó. Esetükben még fontosabb, hogy a vércukorszintmérő készülék révén kiküszöbölődik a napi több (7-10) túsúrást, és nem zavaró a viselete.

Amint arról már beszámoltunk, június végén kormányhatározat-tervezetet bocsátott közzétárá az egészségügyi minisztérium, amelynek értelmében két külön alprogramba szerveznék át az Országos

Diabétesz Programot, egyik vonatkozna az 1-es típusú cukorbeteg gyerekekre, a másik pedig a cukorbeteg felnőttekre. Ugyanakkor az új előírások értelmében az 1-es típusú cukorbetegségben szenvedő gyerekeknek a diabéteszprogram keretében biztosítanak

a vércukorszintet folyamatosan mérő szenzoros készüléket és az inzulinadagolást megkönnyítő inzulinpumpát. Bár ez egy régóta várt lépés a szaktárca részéről, az érintett családok, szervezetek számos kifogást fogalmaztak meg a tervezet kapcsán, többek között amiatt, hogy hátrányosan megkülönbözteti a nagykorúvá vált fiatalokat. Annak ellenére, hogy már most is hátrányos helyzetben vannak, ugyanis nagykorúvá válás után az addigi napi négy helyett már csak egy vércukorszintmérő tesztre jogosultak, a tervezet értelmében a 18 évet betöltött fiataloknak nem járna ingyenes szenzor.

A lábunk is igényli az ápolást

Bogdán Emese

Érdekes, hogy a lábunkat, ami mindenhol elvisz bennünket, nem ápoljuk annyira, mint a kezünket. A talpunkat, melyre egész testünk súlya nehezedik, ritkán vesszük kézbe, csak akkor figyelünk rá, amikor valamilyen fájdalmas tünetet produkál. A lúdtalpat, mely népbetegségnek számít, a lakosság 40%-a nem veszi észre. De így vagyunk a bőr- vagy körmögombával is, és a láb más betegségeivel, a fáradt láb, az ideges láb szindrómával, a vérkeringési zavarokkal. Azt, hogy a fájó, fáradt, elnehezedett láb mennyire hálás egy kellemes esti lábfürdőért, mindannyian tudjuk. Kevésbé ismert azonban, hogy lábfűjünk idegvégződése más, távoli testrészekkel is kapcsolatban állnak, és a lábfej ápolásával ezekre a testrészekre, szervekre is hatással lehetünk. Ma már a szakemberek is, de a népi gyógyászat ősidők óta alkalmazza a lábfürdőt, a különböző betegségek megelőzésére vagy gyógyítására. A vizes kezeléseket, hidroterápiákat és hatásukat általában alábecsülik. A vízterápiák hatása főképp a hőmérsékleti ingereken alapul: a hűtéssel és a melegítéssel testünk homeosztázisát fenntartó rendszereit működtetjük. Az emberi test hőszabályozása sok más funkciókör köré rendelt rendszer, ezért a meleg és hideg ingerlő hatásával egész szervrendszerekre gyakorol-

hatunk hatást, akár megelőzési, akár gyógyító szándékkal. A lábfürdő is a hidroterápiák közé tartozik. Szívkimélő, és viszonylag kis intenzitása miatt kis hidroterápiaként tartjuk számon, ennek ellenére a szervezet egészére gyakorolt hatása jelentős, amit a szakemberek a konszenzuális reakcióval magyaráznak. Például a lábfűjtől távol eső véredények is reagálnak a lábfürdőre, és gyakran a konszenzuális reakció a helyi reakcióval azonos időben zajlik. Az emelkedő hőmérsékletű lábfürdő során jellemzően azonos idejű reakció megy végbe, közben a test távoli területein is melegedés, értágulat tapasztalható. Mint bármely fürdőterápiánál, a lábfürdónél is a jó közérzet és a fürdőre adott egyéni reakció határozza meg a fürdőzés gyakoriságát, a dózist. Testünk termikus szempontból is el-kényelmesedett a téli fűtés és a nyári légkon-

dicionálás miatt, illetve mert viszonylag kevés időt töltünk szabad levegőn, ezért nem képes megfelelően alkalmazkodni a hideg és meleg ingerekhez. A rendszeres lábfürdő előtt azonban érdemes a kezelés ellenjavallatait is áttekinteni, illetve elgondolkodni a nem kívánt hatásokon. A lábgombásodás rosszabbodhat a rendszeres áztatástól, hiszen a gombák kedvelik a nedves környezetet, de a neurodermatitis is negatív módon reagál a nedvességre. A nyílt sebekre, fekélyekre sem javallt. De lássuk végre a lábfürdők változatos típusait és sokoldalú hatásukat. A szakirodalom a következőket említi: a *hideg lábfürdő*, mely kis területen alkalmazott, nem túl intenzív hideg inger, idegcsillapító nyugtató (vagotonikus), fékezi a vegetatív idegrendszer szívre gyakorolt hatását. Ez a kezelés tehát nemcsak rövid ideig tartó felfrissülést eredményez, nyugtató jellegét megfigyelhetjük a lassuló pulzuson is. A szervezet hőszabályzásának napi ciklusát követve, a legkedvezőbb eredményt a kora délutáni órákban lehet elérni. Úgy tűnik, a hideg víznek a visszerekre gyakorolt hatása legalább annyira jó, mint az erre alkalmazott drága visszérgyógyszereké. A *víztaposás*: akár speciális körülmények között, akár otthoni fürdőkádban a Kneipp-terápia jelképévé vált. Fokozza az erek tónusát, a vér vissza-

áramlását a szív irányába, az érrendszerbe. Edző, immunerősítő és nyugtató hatású. Az *emelkedő hőmérsékletű lábfürdő* jól tolerálható hidroterápia, és melegítésre, általános értágításra alkalmazzák. A kívánt hatás megbízhatóan érhető el, mint az azonnali forró ingerrel. Ez a terápia fokozza a nemi szervek, húgyutak vérkeringését, tehermentesíti a szívet, csökkenti a vérnyomást, rendbe hozza a hőháztartás zavarait, segít vazomotoros fejfájás esetén is. A *váltott hőmérsékletű fürdők* az északi népek hidroterápiájában mindennaposak, nem csak lábra, de az egész testre alkalmazzák, ez a magyarázata annak, hogy az influenza elkerüli őket. A hideg-meleg zuhanyozás edzi a szervezetet, erősíti az immunrendszert, javítja az erek rugalmasságát, serkenti a vérkeringést, frissít, de megoldja az alvászavart is. Ellenjavallt azonban trombózis vagy érfekélyes esetekben. Meg kell említeni a növényi adalékokkal dúsított lábfürdők jelentőségét is, melyek fokozzák a bőrre gyakorolt gyógyító hatást (ekcéma, bőrgyulladás stb.). A tölgyfakéreg a nedvező bőrbetegségeknél, a kamillavirág a gyulladt bőr esetében jó, míg a mustárlisztes lábfürdőt a bőr ingerhatásának erősítéséért alkalmazzák. Jó hatású a kakukkfű, a rozmarin vagy szénavirág is. E növényi adalékok azonban hatásosabbak, ha ülő- vagy egész testi fürdőként alkalmazzuk. A lábfürdőt tehát a legkülönbözőbb céllal alkalmazhatjuk, és számíthatunk rá, hogy nemcsak lábunkban, hanem egész testünkben érezni fogjuk a hatásukat.

Zenével gyógyító orgonista

Szilágyi Mihály

Hogyan lehetne enyhíteni az oktatás zsúfoltságát? – ez a kérdés sok embert foglalkoztat. A válasz szinte magától érkezik: csökkenteni kell a tanórák számát. Igen ám, de mely tantárgyakból vegyünk el? – hivalkodik a következő kérdés. A... a... hoppá, megvan: a „melléktantárgyakat” akár ki is lehetne venni a nevelésből! Ez lenne a legjobb – vágják rá sokan még a pedagógusok közül is. Remélem, senkit sem sértek meg, de szűk látókörűnek kell neveznem azt a pedagógust (és nem pedagógust), aki fő- és melléktantárgyakban gondolkodik, vagy esetleg – Isten bocsássa meg neki – éppen a zeneórák eltörlésén elmélkedik.

A zene nem csak a szórakoztatóipar alapanyaga! Bár manapság úgy tűnik, a zene is csak a pénzről szól, mégis sokkal több annál. A zene gyógyszer! És ami még meglepőbb, zenével nemcsak a lélek bajai kezelhetők, hanem testi problémák is. A gyógyászatban nagyon fontos a megelőzés. A muzsika nem más, mint egy bizonyos életbiztosítás. Hogy hogyan működik ez a zenei „bank”, az némelyeket elszomoríthat: zenetanulással!

Dr. Gottfried Schlaug neurológus egy interjúban elmagyarázta, hogyan lehet valós testi gyógyszer a zene. De mielőtt rátérnénk a zene gyógyító hatására, érdemes belepillantanunk a kutatóorvos életrajzába.

Kisgyerekként hatévesen kezdett el harmóniumon játszani. A harmónium egy olyan billentyűs hangszer, melyet lábbal kell fűjtatni ahhoz, hogy megszólaljanak a sípok. Akár azt is mondhatjuk, hogy a harmónium egy hordozható orgona. Szülei nem tiltották a hangszertanulástól, sőt bátorították. Kilencéves korában az édesapja elektronikus orgonát épített a fiúnak, hogy megkönnyítse a gyakorlást. Tizenkét évesen már valódi „munkahelye” volt, ugyanis vasárnaponként gyülekezeti orgonista szerepet vállalt.

Gottfried Schlaug tovább folytatta az orgonázást, és a bécsi konzervatóriumban tanult. Aztán egyszer fiatalos szenvedéllyel átértékelte az életét, és az orvoslás felé fordult. Ideggyógyásznak tanult. Jelenleg Bostonban a Beth Israel Deaconess Medical Center kutatója és a Harvard Egyetem orvosi karának tanára.

Orvosként sem vált meg az orgonától. Ha lehetősége adódik, naponta gyakorol a kórház kápolnájában és a gyülekezetben, ahova tartozik. Az interjúban kiemelte, hogy minden orgonistának Bach a tanítómestere. A barokk nagymester elképesztő mennyiségű művet írt orgonára, melyek közül a legtöbb kihívást jelent az előadó számára. Gottfried Schlaug azonban nem csak Bach-rajongó, előszeretettel játszik Cesar Franck, Charles Widor és

Marcel Dupre által szerzett műveket is, sőt repertoárja sokkal bővebb.

Kutatótársaival hosszú ideig tanulmányozták a zene és az agyműködés közötti kapcsolatot. Eleinte azt feltételezték, hogy a zene csak egyik agyfélteke tevékenysége, de a képalkotó képzőművészek segítségével bebizonyosodott, hogy a zene gyakorlatilag a teljes agyat hozza működésbe, és kapcsolatokat sző a két agyfélteke között.

Minél inkább megbizonyosodott a zenélés pozitív hatásairól, apaként annál jobban bízta gyerekeit a zenetanulásra. Így mindkét gyereke seklőn tanul. Minél inkább látja a zene pozitívumait, annál inkább sajnálja, hogy kevés helyen veszik kellően komolyan a zenetanulást, annak ellenére, hogy rendkívül sok előnnyel jár ez a tevékenység. Hozzáteszi, nem kell mindenkihez zenészt nevelni, de a zenei élmény, az ének, a hangszerjáték, esetleg az improvizáció mind-mind általános agyi fejlődéshez vezet, ami előnyére válik a többi tantárgynak.

Orvosi karrierjében volt már példa arra, hogy valaki éppen a zene által gyógyult meg. Valószínűleg mindenki retteg a stroke szó hallatán is. Az agyvérzés vagy agyi érelzáródás gyakran súlyos, sőt halálos is lehet. De van lehetőség a gyógyulásra is. Schlaug a következőképpen vázolja a helyzetet: ott feküdt előtte egy zenész, ő a neurológus. Mindketten tanultak zenét, mindketten gyakorolják is. A diagnózist követően az első lépés egyfajta „zeneszerzés”, éneklés, amely segíti a beteget a felépülésben, hogy visszanyerje a beszéd képességét.

Schlaug professzor a zenei intonációs terápia nagy támogatója. Hogy milyen eredmények érhetők el ezzel a módszerrel, arról a példák beszélnek.

Egy bizonyos Gabrielle Giffords nevű hölgy agyi sérülés következtében nem tudott beszélni. Hosszú, kínos terápiával tanulgatta újra a beszédet. Amint küzdött a szavak ki-mondásával, egyszer sírva borult a terapeuta karjai közé. A gyógyító módszert váltott, és énekelni kezdtek. Ekkor következett a döbbenet: a hölgynek énekelve sikerült tisztán ejtenie a szavakat. Az ének visszaadta a

reményét, hogy mégis képes lesz kommunikálni a világgal.

Robert Gupta hegedűművész a 2010-es TED-konferencián *A zene gyógyszer; a zene egészség* című előadásában kiemelte: „Schlaug egy a kiváló harvardi, a zene és agy kapcsolatát tanulmányozó ideggyógyászok közül. Nagy támogatója a zenei intonációs terápianak, ami nagyon népszerű technikává vált a zeneterápiában. A beszédzavaros szélütéses betegeinél azt tapasztalta, hogy bár három-négy szavas mondatokat nem képesek alkotni, el tudnak énekelni dalszövegeket, legyen az a »Boldog születésnapot« vagy a kedvenc daluk az Eagles-tól vagy a Rolling Stones-tól. 70 óra intenzív énekóra után rájött, hogy a zene szó szerint átrótozta a betegek agyát, és létrehozott egy homológ beszédközpontot a jobb agyféltekén, hogy el- lentsúlyozza a bal agyfélteke károsodását. (...) A zene és a zenehallgatás mozgósítani tudja az egész agyat az elülső agykérgünkől a kis-agyig, hogy elkezdtek a zenét alkalmazni az autista gyermekek gyógyításában, a stressz, a szorongás és a depresszió oldására, hogy a zene csillapította a Parkinson-kóros betegek remegését és stabilizálta a járásukat, és hogy a késői stádiumú Alzheimer-kórosok, akiknél már annyira előrehaladott volt a betegség, hogy a családtagjaikat sem ismerték fel, a gyermekkorukban hallott Chopin-dallamot gond nélkül elzongorázták”.

Ugyancsak Robert Gupta számolt be egy megragadó esetről: „Egyik rendezvényünk után, a Patton Állami Kórházban San Bernar-dinóban egy nő jött oda hozzánk, könny folyt az arcán, görcse volt és remegett, de gyönyörűen mosolygott és azt mondta, hogy még sosem hallott klasszikus zenét, nem gondolta,

hogy tetszeni fog, még sosem hallott hegedűszót, de ez a zene olyan, mint a napsugár hangja, és sosem jön senki meglátogatni őket, és amikor meghallott minket játszani, először hat év alatt a remegése minden gyógyszer nélkül elmúlt”. Mégis igaza lehet Guptának, amikor gyógyszernek nevezi a zenét.

Dr. Gottfried Schlaug professzor gyakran hangoztatja, hogy „a zene kiváló eszköz ahhoz, hogy válaszra bírjuk az agy passzív részeit”. Stroke után a betegek egy része nem tud beszélni, de a szavakat énekelve már képesek lehetnek a kommunikációra. A terapeuták e felfedezés után dallammal együtt tanították a szavakat a betegeknek, hogy előbb a legfontosabb szűkségeiket tudják jelezni. Rájöttek, hogy dallam segítségével sikerül „újrahuzalozni” az agyat, kikerülve ezzel a sérült részeket.

Corin Ashley dalszerző és énekes különösen szerencsésnek tartja magát. A gitáron, basszusgitáron és billentyűs hangszereken játszó zenészt stroke érte. „Amint a kórházi ágyon feküdtem, arra gondoltam, hogy a családomon fogok segíteni, ha már zenélni úgysem leszek képes. Dr. Schlaug professzor elmagyarázta a helyzetemet: az agyad súlyos sérülést szenvedett, de nem akarom, hogy félreérts. Ez nem egy kisebb stroke volt, hanem egy nagyon nagy. De azt hiszem, ha keményen harcolsz, felépülsz, és újra játszatsz.” A professzor részletesen elmagyarázta betegének a gyógyulási tervét. A zenész felesége felvitt egy billentyűs hangszert a kórházba. Schlaug folyton azt hangoztatta, hogy a zene multiszenzoros tevékenység, és gondoljon olyan zenékre, amelyeket jól ismer, és próbálja meg lassan lejátszani őket. Néhány héttel a kezdés után megmozdult a beteg bal keze. Aztán képes volt megfogni egy papírlapot. Napi öt-hat órai zenélés és kitartó munka eredményeképp a hangszert is képes volt megszólaltatni. Végül két évvel a stroke után teljesen felépült, és újra aktív zenészként él.

Schlaug professzor arra is figyelmeztet, hogy zenéléssel akár a diszlexiás tünetek és nyelvi hiányosságok is enyhíthetők. „Az eredmények arra utalnak, hogy egy zenei beavatkozás, mely erősíti az alapvető felfogóképességet, bizonyos nyelvi hiányokat is orvosolhat.”

A zene tehát egyfajta életbiztosítás, és azok részesülhetnek az előnyeiben, akik „befizettek”, vagyis kellő komolysággal tanulták is a zenét. Ha feltesszük a kérdést, hogy hol veszünk hasznát a zenetanulásnak, talán meg- esik, hogy sose jön pénz belőle, de mindig ott van mellettünk lehetőségként, ha netalán éppen agyi balesetből kell felépülnünk. Aki mellőzni akarja gyermeke zenére való tanítá- sát, az csak időt akar spórolni, de nem tájé- kozódott kellően arról, mekkora lehetőséget utasít el döntésével.

Ugandában, a szegények orvosaként

Egyeseknek az az életcéljuk, hogy utazzanak, erre gyűjtenek, mások szebb házra, drága autóra, és bár kevesebben, akadnak olyanok is, akik a kevésbé szerencsések megsegítésének szentelik az életüket. Ilyen Bartha Csilla-Katalin, aki általános sebész rezidens orvosként dolgozik a marosvásárhelyi sürgősségi kórházban. Miután tavaly egy orvosi misszió révén eljutott Ugandába, azóta a szabadságát ott tölti, ruhaneműt, élelmet visz a mélyszegénységben élő gyerekeknek. Annyira a szívéhez nőtt az ottani közösség, főként egy ötéves kislány, hogy „örökbe fogadta”, és saját zsebből magániskolában taníttatja, hogy esélye legyen egy jobb életre.

Menyhárt Borbála

– *Hogyan kerültél Ugandába?*

– Négyéves koromtól az volt az álmom, hogy orvos legyek, mindig a szegények orvososa szerettem volna lenni, orvos misszionáriusként segíteni a rászorulókon. Az orvosi tanulmányaimmal párhuzamosan elvégeztem a budapesti teológiai főiskolát is. Három éve jelentkeztem a Magyar–Afrika Társaságnál önkéntes orvosnak, és tavaly januárban kaptam tőlük egy e-mailt, hogy általános orvosi missziót szerveznek Ugandába, és lehet jelentkezni. Nagyon dobtam a szívem, óriási lehetőség volt. A felkészítőknél szó esett a veszélyekről, például hogy gyakori az emberláb, de nekem hitem volt, tudtam, hogy ha Isten azt akarja, hogy Ugandába menjek, ott valami terve van velem. A szállás költségeit mi álltuk, kereshettünk volna támogatókat, de úgy döntöttem, nem fogok „kéregetni”, erre szánom az évi keresetemet. Ki is gyűlt a repülőjegy, valamint az oltások ára, és végül 150 dollárral a zsebemben indultam utnak.

– *Milyen körülmények fogadtak ott? Az útlagember Uganda hallatán a mélyszegénységre gondol...*

– Van egy HTCC-ház (szerk megj: Magyar Ház) Kampalában, a fővárosban, ez a Magyar–Afrika Társaság háza, az önkéntes sz-

patok ott szoktak megszállni, onnan jártak ki a környékre gyógyítani. Viszont a társaság elnöke felvette a kapcsolatot a környezetvédelmi miniszterrel, aki ingyenesen felajánlotta a saját házát, ami egy kis faluban, Manafwában van, kb. 300 km-re a fővárostól, úgyhogy kikerültünk, ahogyan ők fogalmazták, az isten háta mögé. Hegyek veszik körül ezt a kis falut, nincsen orvos a környéken, nincs zuhanyozási lehetőség, lavórban mosakodtunk, esővízben. Bár a társaim zúgolódtak a körülmények miatt, én valójában halás voltam, mert megtapasztaltam, hogy egyszerű körülmények között is lehet valaki elégedett. Ott az emberek boldogok, nem panaszkodnak a hiányosságok miatt, pedig kis tapasztalt házban laknak, rongyokon alszanak a földön, nincsenek ágyaik, ritka, hogy a házban legyen egy kis faasztal, egy-két szék. A földön főznek, ott mosnak, ruhájuk sem igen van, régi szakadt rongyokban, meztelül járnak.

– *Hogyan működik ott az orvosi ellátás, konkrétan: mi volt a feladatotok?*

– Egy hónapot töltöttünk ott, Romániából egyedül én voltam, a csapat többi tagja magyarországi orvos, valamint egy szakápoló volt. Itthonról vittünk különféle egészségügyi segédeszközöket: kötszereket, fertőtlenítőszeret, fecskendőket, a gyógyszereket a társaság Kampalában vásárolta meg. Egy hetet Burgoberóban töltöttünk, egy egészségügyi központban, oda jöttek a környékről az emberek, naponta 200-250-en vártak a vizsgálatra. Egy kis vizsgálóasztal volt, villany nem, az úgynevezett körtermekben pedig a földön, rongyokon feküdtek az emberek, csak az alhat ágyban, aki meg tudja fizetni. Ami segítséget volt számunkra, hogy a rendelkezésünkre állt egy kis labor, ahol például a maláriagyorstesztet el lehetett végezni. Nagyon sok maláriás esettel találkoztunk. Sokféle betegséget kezelünk, például sebeket látunk el, általános kivizsgálást végeztünk, vérnyomást mérünk. Az orvosi ellátás náluk fizetős, és az emberek nagy része nem tudja megengedni magának, hogy vizsgálatra menjen, gyógyszert vásároljon. Utána egy hetet Mbale városban töltöttünk, a helyi rendőrségen vizsgáltuk és kezeltük az embereket, majd pedig a börtönben. Ezt követően visszamentünk a faluba, majd a helyi templomban és az iskolában tettük ugyanezt.

Sajnos nagyon sok a gyerek, de felnőtt is, akit még nem látott orvos. Ugyanazok a betegségek jellemzőek ott is, mint nálunk, Európában, és ezek mellett gyakoriak a trópusi betegségek, a leggyakoribb a malária, de jelentős a HIV-fertőzöttség is. Tudni kell, hogy az átlagéletkor Ugandában 15,7 év, a családban az átlag gyereklétszám hat. Gyakori, hogy tíz-tizenegy gyermeket vállalnak, de nagy a gyermekhalandóság, ha belázasodnak, nincs lázcsillapító, nincsenek kikezelve az egyes betegségek, nagyon sok közülük férge, a vékony végtagok és a nagy has jellemző rájuk. Nagyon gyengén táplálkoznak, gyakran a gyerek egész napi tápláléka egy tenyérnyi cukornád. A krumpli drága élelmiszernek számít, inkább rizset, babot, gyümölcsöt fogyasztanak, amit ők termelnek meg. Akik megengedhetik maguknak, hogy lisztet vásároljanak, azok chapatit sütnek, ami olyanszerű, mint nálunk a shaorma lapja. A kenyér a gazdag családok kiváltsága, nagyon drága. A szupermarketben, piacon minden megtalálható, csak pénz kell hozzá, és az útlagember nem engedheti meg magának. Annak ellenére, hogy nagyon alacsony az életszínvonal, és az emberek nagyon szegények, az árak vetekednek a romániaiakkal. Az oktatás is fizetős, ha van pénze a családnak, mehet iskolába a gyerek, ha nincs, akkor nem.

– *Az orvosi teendőid ellátása során igen közel kerültél a gyerekekhez, mi több, egyet a kislányoddá fogadtál...*

– Miután befejeztük a napi munkát, egy nap eszembe jutott, hogy van a börtönben egy kis labda. Az egyik ház sarkánál megláttam hat gyermeket, odamentem hozzájuk, és próbáltam megnyerni őket a labdával. Ők addig igazi labdát nem is láttak, sárból és növényekből gyúrták maguknak. Elkezdtünk játszani. Másnap már vártak, de akkor már tízen voltak. Akkor került oda ez a kislány, Mariam, ő volt az egyetlen, aki odamerészkedett hozzám, nem csak távolról nézett, hogy ki ez a fehér ember. A fehér emberrel szemben amúgy távolságtartóan viselkednek, úgy nevezik, hogy muzungu. Ez a kislány

volt az első, aki megérintett, rátette a kis feketé kezét az én fehér karomra. Három és fél hetet töltöttünk ebben a faluban, és a szabadidőmben mindennap foglalkoztam a gyerekekkel, bibliai történeteket tanítottam, táncoltunk, énekelünk, a sofőrünket kértem meg, hogy fordítson. Rövidesen hatvan gyerek kapcsolódott be a tevékenységekbe. A 150 dollárt, amit vittem, arra költöttem, hogy kekszet, édességet vettem nekik, mert volt olyan, aki egész nap semmit nem evett. Megérintett, hogy senkinek nem volt cipője, játék közben az egyik kislány megdicsérte a sportcipőmet, amit rögtön le is vettem, és mondtam, hogy próbálja fel. Fordítva próbálta felhúzni, nem tudta, hogyan kell. Felajánlottam, hogy az övé lehet, mire elkezdett sírni, és körülöttünk minden gyerek tapsolt. Utána, ami ruhanemű a börtönben volt, szétosztottam közöttük. Mondtam, hogy imádkozzanak, mert vissza szeretnék térni karácsonyra, hogy vigyek nekik cipőt, ruhát.

– *És sikerült?*

– Igen. Szeptemberben repültünk haza, és itthon úgy gazdálkodtam, hogy néhány hónap múlva egy repülőjegy árát ki tudtam spórolni. Volt három ezer lej a kezemben, amennyi volt a jegy, és a hit, hogy a többi, a gyerekeknek a ruhára, cipőre valót az Isten kirendeli. És így is lett. Egy nap egy régi iskolatársammal találkoztam a kórház folyosóján, beszélgettünk, mondtam, hogy mennék vissza karácsonyra, mire ideadott pár száz lej. Másfél hónap alatt 8600 dollár gyűlt össze, anélkül, hogy kérnem kellett volna. A közösségi oldalon közzétettem egy bejegyzést, akadtak lelkesek, akik meghívtak a gyülekezetükbe, hogy ismertessem a missziómat. Ismeretlen emberek írtak, ezer-négyezer lejeget ajánlottak fel. Óriási megtiszteltetés volt, hogy megbíznak bennem. Nekik köszönhetően decemberben ismét, ezúttal egyedül, elindultam Ugandába. Kampalában vásároltam a gyerekeknek ruhaneműt, lábbelit, élelmet, majd a faluba érve szerveztünk egy karácsonyi partit, borjút vágtak, tortát készítettünk, volt krumpli, rizs, játszottunk, és megtanítottam nekik a karácsony történetét. 250 gyerek jött el, nekem meg hatvan csomagom volt. Szerencsére vettem még játékokat, próbáltam mindenkinek valami apróságot adni. Akkor döbbsentem rá, nem igaz, hogy eleve benne van a gyerekekben az önzőség, hiszen amikor nem volt elég a csomag, nem juttott mindenkinek ruha, cipő, egyik gyerek örült a másiknak, nem háborgott, hogy ő miért nem kapott.

Az ott töltött 11 nap alatt mindennap több mint háromszáz gyerekekkel foglalkoztam, bibliai történeteket, énekeket tanítottam, minden napra készültem egy aranymondással. Családokat látogattam, a felnőtteknek is evangelizációs estét tartottam, így sokkal közelebb kerültem hozzájuk. Végül a háromszáz fős tömegből kiválasztottam azt a 42 gyermeket, akik, úgy éreztem, ígéretesek, és akikért felelősséget vállaltam. Szeretném, hogy iskoláztassuk őket, legyen esélyük tanulni, és orvos, tanár, pilóta válhasson belőlük, bármi, amit ők szeretnének, és emeljék fel a népüket.

Az én kislányomnak, Mariamnak felkerestem a szüleit, megkérdeztem, megengedik-e, hogy a második anyukája legyek, ha nem is hivatalosan, de pártfogásomba venném. Ötgyermekes családból származik, ő a legkisebb, öt éves. Elvittem a városba, beírtam egy magániskolába, ami a sokszorosába kerül a falusinak, de angolul beszélnek velük, írni, olvasni tanítják. Bentlakásban lakik, hater ezer lejnek megfelelő összegbe kerül egy tanév. Kiválóan felzárkózott, kezdetben annyit tudott angolul, hogy köszönöm, hogy vagy, márciusban azonban, amikor újra visszatértem Ugandába, már jól tudtam vele kommunikálni angolul. Örülök, hogy van saját ágya, és napi háromszor kap ételt. Kár lenne, hogy egy ilyen drága kincs elveszzen a falu porában.

– *A kiválasztott 42 gyermeket hogyan szeretnéd segíteni?*

– Mind ilyen ígéretesek, és januárban úgy jöttem haza, hogy ennek a misszióknak folytatása kell legyen. Szeretnék nekik is támogatókat találni. A marosvásárhelyi PC House igazgatója már pártfogásába vett egy kislányt, a 12 éves Benjaminget, márciusban őt is beírtuk magániskolába. A többi 41-ért is, úgy érzem, felelősséggel tartozom, márciusban, amikor visszamentem, tanszereket, tisztálkodási szereket, élelmiszersomagokat készítettem nekik. Ezért is hoztam létre az egyesületet, aminek a neve Love With Faith (szeress hittel). Szeretnék egy missziós házat építeni a faluban, ahol a tevékenységeink megtarthatnánk, és úgynevezett iskola utáni program is működne. Kaptam is egy darab földet, egy helybéli az apai örökségét adta át nekem erre a célra. Elhatároztam, hogy pénzt gyűjtök, amivel megvásárolok mellette még egy területet, hogy elegendő legyen az építkezéshez. És ekkor ismét átéltem egy csodát, a kórház folyosóján megismerkedtem a Theresia sajtógyár igazgatójával, aki átadta az összeget, hogy vegyem meg a földet. Szeretnék majd idővel orvosi központot építeni, gyógyszerházzal, kis laborral, valamint egy kis iskolát, ahol a tanárokat az egyesület fizetné, hogy a gyerekek ingyen járhasanak iskolába.

Augusztusban újra elmegegyek, több mint három hetet fogok a faluban tölteni, megígértem, hogy megtanítom a felnőtteknek az abécét, ugyanakkor szeretnék fonalat venni, mert egy idős hölgy felajánlotta, hogy tud kötni, és ha vennék anyagot, ő kötne szövetet a gyerekeknek. Ekkor támadt az ötletem: mi lenne, ha megtanítaná a többi nő is? Viszek kötőtűt, fonalat, az asszonyok szakmát tanulnak, és egy kis keresethez juthatnának, hogy tudják fizetni a gyerekeknek az iskolát. A másik vágyam visszamenni orvosként, mert amióta tavaly ott jártunk a misszióval, orvosi ellátásban nem volt részük az embereknek. Ha kerülne támogatás, hogy gyógyszereket tudjak vásárolni, legalább egy hétre felállítanám a kis orvosi asztalt, és vizsgálnám a betegeket.

Aki támogatni szeretné Csillát az ugandai közösség megsegítésében, megteheti, a számlaszámok:

ASOCIAȚIA LOVE WITH FAITH.

Cont IBAN RON:

RO22RNCB0190158797880001.

Cont IBAN USD:

RO92RNCB0190158797880002.

Cod SWIFT: RNCB RO BU.

Összefügghet a kiegészítő terápia használata és a rák túlélési esélyeinek csökkenése

Azok a rákbetegek, akik úgynevezett kiegészítő terápiahoz folyamodnak, nagyobb valószínűséggel fordulnak el a hagyományos kezelésektől és teszik kockára a túlélési esélyeiket – állapította meg egy amerikai tanulmány.

A tudósok 1290 amerikai rákbeteg adatainak elemzésével azt találták, hogy akik kiegészítő terápiaikat – többek között speciális diétát, vitamin-kúrát, akupunktúrát, jógát – használnak, gyakrabban utasítják el az életmentő műtétet vagy kemoterápiát – írta a BBC hírportálja.

A JAMA Oncology című szaklap friss számában megjelent tanulmány készítői 258 olyan páciens adatait vizsgálták, akik legalább egy hagyományos kezelés mellett kiegészítő terápiaikat is igénybe vettek. Az adatokat összevetették 1032 olyan betegével, aki csak hagyományos kezelésben részesült.

Azt találták, hogy a kiegészítő kezeléseket kapó betegek kisebb aránya – 82,2 százalék – éri meg a terápia kezdetétől számított ötödik évet, mint a csak hagyományos módon kezelt páciensek (86,6 százalék).

Több mint kétszer akkora volt annak az esélye, hogy a kezelés elejétől számított kilenc évben meghalnak a kiegészítő terápiaikat igénybe vevők, mivel elutasították vagy halogatták a hagyományos kezeléseket.

A kiegészítő terápiaikat használók és az azok nélkül gyógyulók adatait összehasonlítva kiderült, hogy az első csoport 34 százaléka utasította el a kemoterápiát a második csoport 3,2 százalékához képest, a sugárterápiát elutasítók aránya 53 százalék volt az első csoportban, 2,3 százalék a másodikban, a műtétet 7 százalék nem vette igénybe az első csoportból, 0,1 százalék a másodikból.

Az első csoportba nagyobb valószínűséggel tartoztak nők, fiatalabbak, tehetősebbek és egészségesebbek.

Noha a túlélés kisebb esélye a kutatók szerint azzal függött össze, hogy a kiegészítő kezeléseket használók elutasították vagy halogatták a hagyományos eljárásokat, Skyler Johnson, a Yale Egyetem orvostudományi karának munkatársa, a kutatás vezetője a BBC-nek elmondta, az is lehetséges, hogy egyes alternatív terápiaik hatnak a hagyományos kezelésekre eredményességére.

Arról nem voltak adatai a kutatóknak, milyen kiegészítő kezeléseket vettek igénybe a vizsgálat alanyai, de valószínűnek tartják, hogy inkább vitaminkeverékekről és ásványi anyagokat tartalmazó étrend-kiegészítőkről volt szó, mint masszázsról vagy jógáról.

„Ugyan sok páciens hisz abban, hogy ezek a tudományos bizonyítékok nélküli kiegészítő kezelések javítják a túlélési esélyeket, azonban ezt semmi nem támasztja alá” – mondta Johnson. (MTI)

A HIV-fertőzés megduplázza a szívbetegség kockázatát

A HIV-vírussal diagnosztizált embereknél megduplázódik a szívbetegség kockázata – derült ki egy új tanulmányból.

A globális adatok elemzése azt mutatta, hogy a HIV-fertőzöttséggel összefüggő szív- és érrendszeri betegségek aránya több mint megháromszorozódott az elmúlt 20 évben, mivel a vírussal diagnosztizált emberek ma már tovább élnek. Mindezek hatása a fekete-afrikai és ázsiai-csendes-óceáni térségben, legfőképp Sváziföldön, Botswanában és Lesothóban érezhető a legerősebben.

A kutatók szerint a mostani eredmények segíthetik a szükséges kezeléseket kidolgozását az olyan emberek számára, akik a legnagyobb kockázattal néznek szembe – olvasható az eurekalert.org tudományos hírportálon.

Az Edinburgh-i Egyetem szakemberei által vezetett nemzetközi kutatócsoport 153 országból származó tanulmányokat elemezve mérte fel a szívbetegségek előfordulási arányát a HIV-vírussal fertőzöttek körében.

A csaknem 800 ezer ember bevonásával készített tanulmányok átvizsgálásával a szakemberek arra jutottak, hogy a HIV-fertőzött páciensek esetében kétszer magasabb a szív- és érrendszeri betegségek kockázata, mint a nem fertőzött embereké.

A Circulation című szaklapban publikált tanulmány szerint a HIV-fertőzöt-

séggel összefüggő szívbetegségek jelentette globális teher több mint kétharmada a fekete-afrikai és ázsiai-csendes-óceáni térségből ered.

Jelenleg világszerte több mint 35 millió ember fertőzött HIV-vírussal, és ez a szám folyamatosan nő. A fertőzöttek ugyanakkor ma már nagyobb valószínűséggel halnak bele olyan krónikus betegségekbe, mint a rák vagy a szív- és érrendszeri problémák, mivel az antiretrovirális kezelések immár segítenek kordában tartani a HIV-fertőzést.

A világ bizonyos részein ma már a HIV-fertőzöttség is szerepel a szívbetegségek olyan jól ismert kockázati tényezői között, mint a nem megfelelő étrend és életmód.

Ugyanakkor még kevésbé ismert, hogy miként függ össze a HIV-fertőzés és a szívbetegség. A kutatók úgy vélik, hogy a vírus gyulladást idézhet elő a vérerekben, aminek hatására nyomás nehezedik a vérkeringésre.

Egy másik elmélet szerint a vírus növelheti a vérzsírszintet, befolyásolva a szervezet azon képességét, hogy szabályozza a vércukorszintet, amely ugyanúgy csak szívbetegséghez vezethet. (MTI)

Arthur Schopenhauer egyik észrevételét idézzük a rejtvény fősoraiban		IDÉZET 1.	ANGOL HOSSZMÉR-TÉK	ERREFELEI MUNKÁ UTÁN DIÁK	FILMSZTÁR (FRANCO)	AZ ENSZ MUNKAÜGYI SZERVE	MAGAS NÖVÉNY	EGYENES, HELYES (GÖRÖG)	ESTEFELEI ÉSZAK-OLASZ TÓ	PETROZSÉNY FOLYÓJA	FEJ, KEZDET (HÉBER)	AZ EZÜST VEGYJELE	INDIAI TORNARENDSZER	SKÁLA-HANG RÓMAI KÜT	HÁZ (NÉMET)	MINT (NÉMET)	...DELIBES (ZENESZERZŐ)
		N															L
		AZ ARZÉN VEGYJELE		JUPITER-HOLD					SZERZETT ROKON					OROSZ RENDEZŐ			
		IDEGEN FÉRFINEV		CÉLOZ VALAMIRE					CHAPLIN FELESÉGE					MAGYAROS DAL			
IDÉZET 2.	Á	KONTINENSÜNK LA-KÓJA	OLASZ ARTUR ALMAFAJTA				HÁROM (FRANCIA) BÜNYÜGI REGÉNY					NEM, FAJTA (LATIN) SPANYOL FOLYÓ					SPANYOL AUTOJEL ISZKOL
		ALSÓBB SZINTRE KÜLDŐ				REJTJELEZ KUBAI ÍRÓ (LISANDRO)					SVÁJCI VÁROS NEM VERS, HANEM...						LEKVÁR VÁLYÚ
		NÉPI HAGNSZER		FRANCIA RT. ...GROS (NAGYBANI ELADÁS)	FRANCIA ARANY ZAMAT			TANK-BELSŐ! ASSZONY-NEVKÉPZŐ		PLUTONIUM VEGYJELE A DUNÁBA ÖMLIK			IGEKÉPZŐ TESTRÉS!		JÓD ÉS NEON VJ. PÁROS ÉLET!		
		IMÁDKOZZATOK (LAT.) NYOMASZTOÁN FÉL		HOLT NYELV RÁ VÁRNAK BECKETTNÉL				BUENOS... (ARGENTINA) ZSOKÉ						ÁLOMBA RINGAT FR.FEJKUS CSILLAGASZ			
		NÉMET AUTÓMÁRKA PÉNZZÉ TESZ		ANTIK AZ ARGON VEGYJELE				ELŐIDÉZŐ ...PACINO (SZÍNÉSZ)		TÖR. VEZÍR PALOTÁJA BÖNYAKÚFÜLES EDÉNY				ÁLOMBA RINGAT FR.FEJKUS CSILLAGASZ		...QUALE (ÜGY AHOGY) MELLTÚ	
		GÖRÖG BETŰ ISMÉTELT TILTÁS		ÉNEKES (SALVATORE) BIKÁ (SPANYOL)			BELGRÁDI HEGY ÁLLATI FEKHELY					...LANZA (TENOR) PAPAGÁJ-NEV					EGYEI KÁROMKODÁS
		PETRARCA MŰZSÁJA		ILION FEKETE ISTVÁN BAGLYA		ÁLLÍTANAK RÓLA GÖRÖG SZIGET					NIGÉRIAI VÁROS FURCSÁN OSTOBA						VASTAG A KÖZEPE! AZ A MÁSIK
		HEKTOLITER (RÖV.) FRANCIA KARÁCSONY		TÉLI CSAPADÉK FÓNICIAI BETŰ	A TANTÁL VEGYJELE KISZÁRADT	KELETLEN! ...HACSA-TURJÁN		AZ ŐN VEGYJELE ALBÁN PÉNZ		...DEREK (SZÍN.NŐ) SZÍNÜLTIG			LATIN CSONT GYORSAN ELSZALAD		NÉVELŐ SPANYOL ÍRÓ (LEOPOLDO)		BECÉZETT RÓBERT
		FRANCIA KARÁCSONY		SPANYOL ARANY LÁRMÁS KEZDETI			BORZALMAS TALÁL!		JAP. SZÁM-GÉP-MÁRKA ...VENIA VERBO (LAT.)		NŐI NÉV (FEBR. 26.) INDIÉTEK			IZRAELI POLITIKUS HAMU (ANGOL)			
		L.N.J.		LISTÁBA VESZ JOULE (RÖV.)			...ODORATA (IBOLYA) KELVIN (RÖV.)					...NIELSEN (SZÍN.NŐ) BETŰZI					SZIBÉRIAI FOLYAM A KÉN VEGYJELE

A július 26-i rejtvény megfejtése: **A képmutatás megbocsáthatatlan bűn, mert megbánása maga is képmutatás.**

Büszkék egykori edzőjükre

A szovátai Csoma Alpár, akit elsősorban a teremlabdarúgó-pályáról és a fut-salválogatottból ismernek, 34 éves. Ő és 7 évvel idősebb bátyja, Ferenc, a Medve-tó ifjúsági együttesénél kezdtek el futballozni, ahol Kénesi Lajos keze alatt indult a pályafutásuk, aztán a felnőttcsapat tagjai lettek.

Czibalmos Ferenc Attila

Később mindketten a nagypályát kispályára váltották, teremfocizni kezdtek – előbb Alpár került a Székelyudvarhelyi FK-hoz, majd a bátyja is –, bezsebelték az első teremlabdarúgó-bajnoki címüket a 2004-2005-ös idényben, egy év múlva pedig másodikok lettek.

Később a kérészéletű marosvásárhelyi Izo-repnél játszottak, amellyel feljutottak az élvonalba, aztán Alpár Dévára szerződött a hajdani CIP-hez, amellyel bajnok, majd országos második és Románia-kupa-győztes lett. Később mindketten a marosvásárhelyi City'us játékosai lettek. Alpár egy ideig Cipruson is légióskodott, az utóbbi időben a dévai Autobergamo erőssége volt, Ferenc pedig a sepsiszentgyörgyi Spicom csapatához került a 2012-2013-as évadban, aztán visszatért a City'ushoz, majd Székelyudvarhelyen hagyta abba a teremlabdarúgást.

Bármerre is kerültek azonban, nem feledkeztek meg egykori edzőjükről, ahogy tehe-

Csoma Alpár, Kénesi Lajos és Csoma Ferenc

vel magasabb szintű együttesekben is bemutatkozhasanak, de ugyanakkor az életben is helytálljanak. Annak idején Szovátán nem volt lehetőség, hogy több korosztályt indítsunk. Ahhoz, hogy egy csapatot helyi szinten felépítsék, be kellett iktassak ifjabb játékosokat is, így került be előbb csereként Alpár az együttesbe, aztán kezdőjátékos lett. Idővel

– Kénesi Lajostól sokat tanultunk a bátyámmal, hiszen ő indított el labdarúgó-pályafutásunkon, majd idővel baráti viszonyba kerültünk – mondta el a minap Alpár.

– Mint edző, mindig arra törekedtem, hogy a helyi játékosok jól teljesítsenek, idő-

vel magasabb szintű együttesekben is bemutatkozhasanak, de ugyanakkor az életben is helytálljanak. Annak idején Szovátán nem volt lehetőség, hogy több korosztályt indítsunk. Ahhoz, hogy egy csapatot helyi szinten felépítsék, be kellett iktassak ifjabb játékosokat is, így került be előbb csereként Alpár az együttesbe, aztán kezdőjátékos lett. Idővel

mindketten Székelyudvarhelyre kerültek, akár egykoron Péter Árpád és Tófalvi Levente Csíkszeredába, amire büszke vagyok – mondta el a Népszágnak Kénesi, majd így folytatta: – Csomáékra igazán büszke vagyok, nem felejtették el, hogy honnan indultak.

A parajdi születésű Kénesi Lajos mintegy húsz éve foglalkozik a labdarúgó-utánpótlással Szovátán. Egykor a székelyudvarhelyi Haladás együttesében futballozott, Angi István edzőnek köszönhetően került Szovátára, és ott ragadt. Jelenleg az S. Illyés Lajos Általános Iskola lánycsapatát irányítja, amellyel megyei bajnokságot nyert, aztán a zónaversenyen is diadalmasodott, végül az országos bajnokságot a 8. helyen zárta.

Arra a kérdésemre, hogy hogyan látja a szovátai utánpótlás jövőjét, Kénesi így válaszolt:

– A legnagyobb gond az, hogy csak egy ifjúsági korosztály van jelenleg Szovátán, de a felnőttcsapat húszas keretében is kevesen vannak helyi születésűek, ami bosszantó. Egy ilyen kis városban is arra kellene törekedni, hogy minél több helyi játékos neveljünk a felnőttcsapatnak, akikre büszkék lehetnénk, de sajnos a tehetségesebbek idővel máshol folytatják. Szerintem a magyarországi és a romániai bajnokságokban is a legnagyobb hiba, hogy nem alapozunk a helyi játékosokra. Már annak idején Puskás is megmondta, hogy három dolog kell a focihoz: munka, munka és munka, ami nélkül nem lehet eredményt elérni – fogalmazott Kénesi.

Közzétették a jégkorong Erste-liga menetrendjét

Elkészítette a jégkorong Erste-liga menetrendjét a magyar jégkorongszövetség. Az idei sorozatban ketten több csapat indul. A Budapesti MAC és a DVTK Jegesmedvék a szlovák élvonalat választották, de négy újonc csatlakozik a mezőnyhöz, közöttük a Gyergyói Hoki Klub, amely többéves kihagyás után hozza vissza Gyergyószentmiklós jégkorongját a közös ligába. Mellette a Vasas HC, a Debrecen és a HK Budapest számít újoncnak. A tavalyi résztvevők közül a brassói Corona, a Csíkszeredai Sportklub, a Dunaújvárosi Acélbikák, az EV Vienna Capitals, a Fehérvári Titánok, a Ferencváros és az Újpest vágnak az új idénynek.

Az alapszakaszban mind a 11 részt vevő együttes négy mérkőzést játszik minden ellenféllel, s a 40 fordulóból álló etapot követően ezúttal is a középszakaszban dől el a rájátszásban résztvevők kiléte. Az alapszakasz első öt helyezettje a felsőházban folytatja, míg a 6-11. helyezett csapatok az alsóházban játszanak. A középszakaszban mindkét csoport tagjai két-

szer mérkőznek meg a többi gárdával, egyszer otthon és egyszer idegenben. A 11 csapatból 8 jut be a rájátszásba, a felsőház tagjai automatikusan, az alsóház hat tagja közül pedig három folytathatja. A playoff párosítása választás útján alakul ki, a negyeddöntők esetében a középszakasz 1-3. helyezettje választ a középszakasz 5-8. helyezettje közül. Az elődöntőre a középszakaszban elért helyezése alapján legmagasabban rangsorolt együttes választ magának ellenfelet.

Az alapszakasz szeptember 9-én indul, míg utolsó találkozóját január 21-én játsszák. A középszakasz január 23-án kezdődik, és február 23-ig tart. A rájátszás rajtja február 26., minden párharc az egyik fél negyedik megnyert mérkőzéséig tart, így legvégső esetben április 6-án ér véget a bajnokság.

A székelyföldi csapatok hazai pályán kezdenek. Szeptember 14-én a Sportklub a Ferencvárost fogadja, ezt követően a zöld-fehér magyar csapat Gyergyószentmiklósról utazik, ahol 16-án a Hoki Klubbal is pályára lép.

Az idén is elkerüli Maros megyét Székelyföld kerékpáros körversenye

Az idén sem jutnak el Maros megye székelyföldi részébe Székelyföld kerékpáros körversenyének résztvevői, noha ötnaposra bővül a verseny a korábbi háromnapos helyett. Igaz, a támogatás csapán Hargita és Kovászna megye, illetve Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós és Kézdivásárhely önkormányzatától érkezik.

Amint a szervezők egy székelyudvarhelyi sajtótájékoztatóján beszámoltak róla, a versenyt augusztus 7-11. között tartják, az öt nap alatt 744 kilométer vár a kerékpá-

sokra. A prologót Sepsiszentgyörgyön rendezik, és az első szakasz a kastélyetap nevet kapta, mert a mezőny érinti Kovászna megye legfontosabb vidéki műemlék épületeinek településeit. A második szakaszban a Sepsiszentgyörgyről induló mezőny Csíkszereda és Gyergyószentmiklós érintésével a Libáni-tetőn át Székelyudvarhelyre érkezik, míg a harmadik szakasz keretében Udvarhelyről a Bucsinon át térnek vissza a Gyergyói-medencébe, majd ismét a Libánon át Fenyédre, és onnan a Hargitán át Csíkszeredába. A negyedik szakasz első fe-

leben Csíkszentkirály és Büdösfürdő között rendeznek egyéni időmérő versenyt, és még ugyanaznap Csíkszereda környékén kerekednek, hogy a szakaszt egy 60 kilométeres tömbház körüli rész zárja.

A versenyre 13 csapat nevezett be, közöttük ötnek van kontinentális minősítése: a szervező Novák Team mellett a magyar Kőbánya Cycling Team, a holland Destil-Parkhotel Valkenburg, a kazah Apple Team és az idén alapított belföldi MSTina Focus, amely a Novák Team után a második romániai kontinentális csapat. (bálint)

Tereptriatlon Vk-futam a hétvégén

Bálint Zsombor

A tavalyi Európa-bajnokság után egy újabb szinttel magasabb versenyt szervez Marosvásárhelyen a hétvégén a Román Triatlonszövetség. A tereptriatlon Világkupa-sorozat egyik állomásának ad otthont a Vikendtelep és a Somostető.

Míg az Európa-bajnokságon elsősorban amatőr versenyzők vettek részt, a Világkupa-sorozaton a legmagasabb szintű profik indulnak – mondta el Klósz Péter, a triatlonszövetség elnöke. A szombati viadalon, amely reggel 9 órakor kezdődik a Vikendtelepen 1,5 kilométeres úszótávval, 30 kilométeres kerékpározással folytatódik a somostetői erdőben, hogy ugyanott tíz kilométeres futással fejeződjön be, 150-en iratkoztak be 16 országból, nem csupán Európából, de ausztrál, amerikai versenyzők is. A rajtnál ezek közül 18 profi versenyző sorakozik fel, akik a pontgyűjtés reményében érkeznek Marosvásárhelyre, amellyel az októberi, Hawaiiiban szervezett döntő futamra kvalifikálhatnak. A sorozat összesen 40 versenyből áll, amelyekből 14-et szerveznek Európában, az egyiket Marosvásárhelyen. Négy romániai induló is ott lesz a rajtnál, közöttük

a marosvásárhelyi Kovács Szabolcs, a tavalyi U23-as duatlon-Európa-bajnok.

Az Xterra Világkupa-futam mellett a szervezők háromnapos rendezvényt hoztak össze, több olyan versennyel, amelyek keretében az amatőrök és gyerekek is kipróbálhatják magukat. Lesznek különböző távú erdei futóversenyek a gyerekeknek kiírt 1 kilométeres távtól a 25 km-esig. Az idén is megszervezik az éjszakai erdei futóversenyt és úszóversenyt, illetve vasárnap fél-távú tereptriatlon versenyt a Világkupa-futammal azonos pályán, elsősorban kezdők és amatőrök számára.

A mostani verseny egyben a főpróbája a jövő évben Marosvásárhelynek ítélt európai multisport-fesztiválnak, amelynek keretében hat multisport szakágban (triatlon, tereptriatlon, duatlon, terepduatlon, aquatlon és aquabike) avatnak Európa-bajnokokat. A triatlon-világ-szövetség a különböző szakágak világ- és Európa-bajnokságait az idéntől vontta össze egyetlen fesztivál keretébe, az első európai multisport-fesztiválnak Ibiza ad otthont az idén, a marosvásárhelyi lesz a második. A jövő évi versenyre mintegy 3500 versenyzőt várnak a szervezők.

Futballválogató gyermekeknek

A Marosvásárhelyi Vásárhelyi Sportklub 2007 és 2012 között született, futballozni vágyó gyermekeket toboroz. A válogatókat keddenként és csütörtökönként 17.30 órától tartják a vikendtelepi 2-es számú műgyepes pályán. A jelentkezőknél legyen sportfelszerelés. A Marosvásárhelyi Városi Sportklub edzései, illetve a versenyekre való szállítás és az orvosi ellátás ingyenes – áll a szerkesztőségünkbe eljuttatott közleményben. Bővebb tájékoztatás Ştian Dorin edzőnél a 0745-754-750-es telefonszámon.

Nyárádmagyarós: öröm és üröm

Sikerről és bosszúságról egyaránt beszámolt Nyárádmagyarós polgármestere: a nyár a jól végzett munka örömét is meghozta számukra, de egy sóhajtásnyi keserűséget is.

Néhány napja zártak le a községben egy LEADER-alapokból finanszírozott projektet, amely három település közvilágításának és közbiztonságának javítását célozta. A központi régióból elsőként számoltak el a támogatási összeggel, még hozzá a legapróbb hiba nélkül, ami ország szinten is példaértékű – újságolta el a számvevők távozása után *Kacsó Antal* polgármester. A község 43 ezer euró (plusz héa) támogatást hívott le a nyárádmenti kistérségi LEADER-alapokból, és másfél hónap alatt valósította meg a beruházást. Ennek keretében a községben a tervezett 200 helyett 212 LED-es lámpatest felszerelésével korszerűsítették a közvilágítást, a közintézmények környékén és köztereken minden oszlopra, máshol minden másodikra került új lámpa. Az ezelőtt tíz évvel vásárolt égők máig „szolgáltak”, s ha a most felszerelték élettartama is legalább ennyi lesz, akkor a befektetés megtérül, és egy keveset spórolni is tudnak, nem beszélve arról,

hogy a fénye jóval erősebb, az égők jótállási ideje pedig hat év.

A projekt részeként mindhárom település központjában felállítottak egy-egy pannót, amely az időt, hőmérsékletet és a dátumot jelzi, továbbá hat térfényelő kamerát is felszereltek: Selye bejáratánál és központjában, Torboszló központjában, egy figyelő Magyaros alsó bejáratát és a torboszlói letérőt, egy az öregotthon felé vezető utat, egy pedig a Sóvárad felé vezető utat és a tófalvi letérőt. A községre nem jellemző a lopás, de volt két eset, és akkor sokat segített volna a kamera, továbbá baleseteknél is. Eddig is volt néhány kamera, de azok már idejétmúltak, az autórendszámot sem lehetett velük leolvasni, így szükség volt újak felszerelésére.

A beruházáshoz önrészként a község csupán a tervezéssel kellett hozzájáruljon.

Az örömben üröm is keveredik azáltal, hogy első lépésben megfiúsult a magyarosiak régi vágya, a művelődési otthon korszerűsítése. Az önkormányzat félmillió euró támogatást nyert a projektre az országos vidékfejlesztési programon (PNDR), a nyertes marosvásárhelyi cég a tavaly el is kezdte a munkát, felújította a tetőzetet és néhány apróbb feladatot elvégzett, de mivel a közbeszerzési eljárás során túlságosan alálicitált az árnak, anyagi jellegű gondjai adódtak. Az önkormányzat nem volt hajlandó a saját, amúgy is szűkös költségvetéséből újabb összegeket átutalni a beruházásra, így inkább szerződést bontott, és hamarosan ismét közbeszerzést hirdet. Hogy helyesen jártak el, azt a számvevők is megerősítették – avatott be a részletekbe a község előljárója. (*gligor*)

A község falvaiban térfényelő kamerákat, időjelző pannókat és új lámpatesteket szereltek fel

Fotó: Gligor Róbert László

Jó hangulatú falunap Sóváradon

A hét végén tizennegyedik alkalommal tartottak falunapokat Sóváradon, és ezúttal a helyiek kaptak nagyobb szerepet a programokban, bár az anyaországi Sátoraljaújhegyről és Kőröshegyről is érkeztek testvértelepülési küldöttségek.

Gligor Róbert László

Az eddigiektől eltérően szombaton reggel nem a más településekről érkeztek, hanem a helyi Csillagfény mazsorettcsoport felvonulása ébresztette a falut, majd kora délelőtt az iskola pályájára gyülekeztek a sportbarátok, ahol fiúk-lányok részvételével délelőtt minifoci-bajnokság folyt, és amely csak vasárnap délután fejeződött be. Az előző években ezek a mérkőzések a sportbarátok napján, azaz vasárnap zajlottak, de a szervezők számítása jónak bizonyult, hogy idén kispályára költöztessék a bajnokságot, mivel így igen csak családbarát és jókedvű hangulat uralkodott, a végén még öngólkirályt is ünnepeltek.

Szombaton délben a faluháza udvarán Bíró Csaba polgármester hivatalosan is megnyitotta a rendezvényt, a vendégeket és ünneplőket köszöntötte Péter Ferenc megyei tanácselnök, Császár Károly szenátor, felszólalt Bíró Béla kántor, Gagyai Ildikó iskolaigazgató, a helyi közművelődési egyesület elnöke, valamint az anyaországi vendégek képviselője, majd ebédre sült malacot szolgált fel. Ezután Kiskötényes néven nem is kis főzőverseny vette kezdetét, tizenegy csapat mutatta be a délután folyamán hozzáértését. Hogy még jobban megmozgassák a faluközösséget, a szervezők utcánkénti csapatok jelentkezését hirdették meg, és nem is készült két egyforma étel: a Tóth utca székely káposztával, a Vágás utca pacallevesel, az Állomás utca paszulyfőzelékkel, a Templom utca körömpörkölttel, a Király utca Bandi csodagulyásával, a Kocsis utca nokedlivel és borban készült kecskepör-

A számos ételkülönlegesség mellett a sóváradai hólabdát is elkészítették

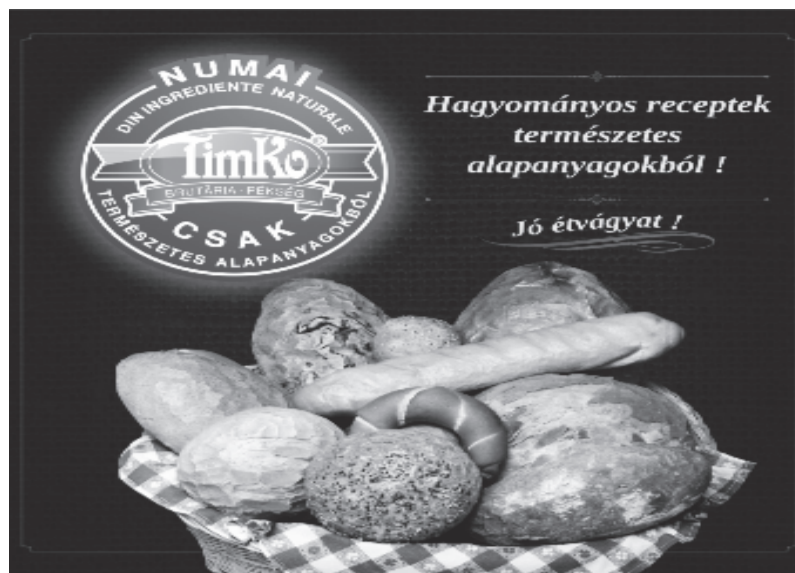
Fotó: www.facebook.com

költtel, a Vass utca pedig csülkös krumpligulyással rukkolt elő. A testvértelepülések is kötényt kötöttek, a sátoraljaújhegyiek tokaji csülökpörköltet rotogtattak Dankó-módra, míg a kőröshegyiek két üst köré sereglettek: egyikben sóvárad körömpörköltet készítettek kőröshegyi módra, a másikban magyaros babgulyást. A zsűri minden gasztronómiai „művet” egyedinek ítélte, és egy-egy fakanállal díjazott, olyan jelzőkkel illetve, mint legvegásabb, legkecskésebb, legcsodásabb, legborostásabb, legúsztatóbb, de a legek legjét és a legsötletesebb sóvidékit is kijelölte. Egy sóváradai hölgykoszorú a helyiek jellegzetes hólabdáját, míg a tanügyiek csapata buktat sült további finomságként. Mindeközben istentisztelet előzte meg a Vándorcsizma néptáncalálkozót, amelyre a faluház csűrjében került sor a csíkfalvi Pendelyes, a gyulakutai Szívárvány, a szovátai Sirülők, az erdőszentgyörgyi Százfogat együttes, valamint a felsősófalvi Nyirentyű zenekar fellépésével. A sóvárad Szuszékdöngetők sem hiányzott: az ő bemutatkozásuk azért is volt különleges, mert az előadott táncot egy idei egyhetes edzőtáborban tanulták, továbbá új népviseletben pompáztak és új hangosítással rendelkeznek – mindezt egy tavalyi pályázat révén szerezték be, az Emberi Erőforrások Támogatáskezelő másfél millió forintot ítélte meg a tánc csoportnak a Csoóri Sándor Alap révén – értesültünk a szervezők egyikétől, *Tolokán-Király Katalintól*. Az esti jó hangulatról Miklós Karcsi és zenekara gondoskodott.

Vasárnap a délelőtti istentisztelet után sor került a mindenkor programok egyik meghatározó pillanatára: a falubeliek az öt éve elhunyt Dálya Mihály sportbarát sírján helyezték el a tiszteletadás koszorúját. A testvértelepülések számára tervezett bekecsi túrából a bizonytalan időjárás miatt sóvidéki kirándulás lett.

A helyi mazsorettcsoport ébresztette a falut

Hagyományos receptek természetes alapanyagokból!

Jó étvágyat!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya és nagymama,

özvegy FÁKÓ MÁRIA született Seres

2018. július 29-én életének 77. évében távozott közülünk. Utolsó útjára a marosvásárhelyi katolikus temetőben kísérhetik el mindazok, akik részt vesznek a 2018. augusztus 2-án 14 órakor kezdődő temetésen. Drága emléke szívünkben él!

A gyászoló család. (9697-I)

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

KIADÓ 2-3 diáklánynak 2 szobás, bútorozott lakás az orvosi egyetem közelében. Bővebb információ a 0746-984-850-es telefonszámon. (9677-I)

TÚZIFA eladó házhoz szállítva. Tel. 0757-626-019. (9406)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0758-548-501. (9694)

ELVESZETT

ELVESZETTEM Szakács Adelina névre szóló autóbuzsbérletet. Semmisnek nyilvánítom. (9712)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szünyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (9701)

KÉSZÍTÜNK TETŐT Lindab lemezből, cserépből, teraszt fából; bármilyen javítást vállalunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (9706-I)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (9612)

VÁLLALUNK: ács munkát, cserépforgatást, csatornajavítást, bármilyen munkát. Tel. 0748-901-446. (9661)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést (Lindab-lemez), bármilyen munkát. Garázstetőket is javítunk és készitünk. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0748-669-239, Mihály. (9666)

TAPASZTALT TAKARÍTÓNŐ állást keres munkakönyvvel. Tel. 0726-371-662. (9724-I)

Beteg teste elpihent már, de lelke még velünk jár, mert nem hal meg, kit eltemetnek, örökké él, kit igazán szeretnek. Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, testvér, sógornő, rokon, jó barát és jó szomszéd,

KELEMEN ANNA szül. Bán

2018. július 31-én, életének 59. évében hirtelen elhunyt. Drága halottunk temetése 2018. augusztus 3-án 14 órától lesz a remeteszegi temetőben, református szertartás szerint. Búcsúzik tőle férje, Béla, lánya, Annuska, fia, Bélus. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (9717-I)

A legszebb emlék a szeretet, amit hagyta magad után. Fájó szívvel búcsúznunk szeretett testvérünkötől,

KELEMEN ANNATÓL.

Marika és családja, Erzsike és családja, Sándor. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (9718-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, anyós, rokon, jó szomszéd, volt kolléga,

OROIAN ILDIKÓ szül. Adorjáni koronkai lakos

életének 75. évében augusztus 1-jén elhunyt. Temetése augusztus 3-án 14 órakor lesz a koronkai kápolnából.

Gyászoló szerettei. (9723-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Kelemen Béla kollégánknak ÉDESANYJA elhunyt alkalmából. Az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal munkaközössége. (sz.-I)

organizator principal | főszervező

Asociația
Harmonia Cordis
Egyszerű

19⁰⁰

HARMONIA CORDIS

International Guitar Festival
Festival Internațional de Chitară
Nemzetközi Gitárfesztivál

7 AUG. 2018 × 19⁰⁰ Cetatea din Târgu-Mureș
Vár, Marosvásárhely

the rosenbergtrio

NLD

Alte concerte | További koncertek

8-12 AUG. 2018 × 19⁰⁰ × Palatul Culturii și Cetatea | Kultúrpalota és Vár

duo BANDINI-CHIACCHIARETTA ITA-ARG | duo MELIS GRC-ESP
Gabriel BIANCO FRA | PUSZTAI Antal AUT | CSÁKI András HUN
Gabriel GUILLÉN VEN | GIRÁN Péter HUN | Nikita BOLDYREV RUS

BEKE István Ferenc RO | PAVLOVITS Dávid HUN | duo IANCU-LOBONT RO
Venti Chiavi Guitar Trio HUN | Radu VÂLCU quartet RO
Tritonus Guitar Trio HUN | duo Tudor GLIGA – OROSZ Dávid RO
duo Ana-Maria BIBESCU – Raisa MIHAI RO

intrare liberă | ingyenes belépés

f HarmoniaCordis www.harmoniaccordis.org

agentia de turism

World Travel Shop
atazsaal iroda

TÖRÖKORSZÁG
szeptemberi indulással

Palmye Garden 3* All Inclusive 318* eurótól
Azak Hotel 3* Demipensiune 324* eurótól
Infinity Beach 4* All Inclusive 327* eurótól
Side Miami Beach 3* All Inclusive 360* eurótól

*Az árak tartalmazzák a szállítást repülővel Kolozsvárról,
7 éjszaka szállást a hozzá rendelt ellátással, transzfereteket, idegenvezetést.
Az árak nem tartalmazzák a repülőtéri illetéket és az egészségügyi biztosítást.

Azad Filmmen Ivoak Bălaia u. 17, szim | Tel.: +4 0265 26 20 00 | Mobil: +4 0748 26 20 00
www.worldtravelshop.ro

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIO

AZ
ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIO
állást hirdet

Híradós szerkesztő-műsorvezetői
feladatkör ellátására, meghatározatlan idejű teljes munkaidőre.

ELVÁRÁSOK:

- felsőfokú végzettség (szakirányú végzettség, előny)
- fejlett beszéd, szövegalkotási-, és íráskészség
- számítógép-felhasználói ismeretek
- felsőfokú román nyelvtudás

ELŐNYT JELENT:

- médiában szerzett releváns szakmai tapasztalat
- magabiztos, kellemes megjelenés
- felsőfokú idegennyelv-ismeret
- kiváló kommunikációs és problémamegoldó készség

AMIT KÍNÁL:

- fiatal, dinamikus munkaközösség
- jó munkakörülmények
- végzettségnek és szakmai tapasztalatnak megfelelő bérezés
- megbízható, stabil munkahely

A részletes szakmai önéletrajz leadásának határideje:
2018. augusztus 5. Jelentkezni az allas@erdelyi.tv
email címen lehet.

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predaal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88,11 Szovata 102,11
Marosvásárhely

r . a . d . i . o

Radio

Reghin 94,7 FM Sighișoara 104,3 FM
Szászrégen

COMUNA BALĂUȘENI
BALAVÁSÁR KÖZSÉG
POLGÁRMESTERI HIVATALA

Meghívó
Invitație

BALAVÁSÁRI KÖZSÉGI NAPOK - ZILELE COMUNEI BĂLĂUȘERI
2018. augusztus 4 - 5 august.

BALAVÁSÁR KÖZSÉG POLGÁRMESTERI HIVATALA, HELYI TANÁCS,
BALAVÁSÁRÉRT EGYESÜLET ÉS AZ EU-RO MUSIC CLUB

EU-RO
MUSIC
CLUB

all hits radio

atlasfm

TG. MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

@AtlasFmMures